

Ontwerpbesluit Oostelijke Vechtplassen

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Gelet op artikel 3, eerste lid, en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2008/23/EG van 12 november 2007 op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van een eerste bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 12);

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Oostelijke Vechtplassen**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid:
 - H3140 Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara* spp. vegetaties
 - H3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*
 - H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
 - H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)
 - H7140 Overgangs- en trilvenen
 - H7210 *Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davalliana*e
 - H91D0 *Veenbossen
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire soorten zijn met een sterretje (*) aangeduid:
 - H1042 Gevlekte witsnuitlibel
 - H1082 Gestreepte waterroofkever
 - H1134 Bittervoorn
 - H1149 Kleine modderkruiper
 - H1163 Rivierdonderpad
 - H1318 Meervleermuis

H1340	*Noordse woelmuis
H1903	Groenknolorchis
H4056	Platte schijfhoren

Artikel 2

Het besluit tot aanwijzing van het gebied **Oostelijke Vechtplassen** als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) van 24 maart 2000 (N/2000/342; Stcrt. 2000, nr. 65) en gewijzigd bij besluiten van 25 april 2003 (N/2002/1467; Stcrt. 2003, nr. 95) en 20 april 2004 (TRCJZ/2004/521; Stcrt. 2004, nr. 77) wordt als volgt gewijzigd:

- a. het aangewezen gebied wordt op de in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van dit besluit beschreven wijze gewijzigd;
- b. de Nota van toelichting met uitzondering van de paragrafen 3.2, 4.1, 4.2 en 4.3 wordt ingetrokken en vervangen door de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van dit besluit;
- c. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 79/409/EEG:

A021	Roerdomp
A022	Woudaap
A029	Purperreiger
A068	Nonnetje
A119	Porseleinhoen
A197	Zwarte stern
A229	Ijsvogel

- d. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende trekkende vogelsoorten, welke worden beschermd op grond van artikel 4, tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG:

A017	Aalscholver
A041	Kolgans
A043	Grauwe gans
A050	Smient
A051	Krakeend
A056	Slobeend
A059	Tafeleend
A292	Snor
A295	Rietzanger
A298	Grote karekiet

- e. de kaart voor zover van toepassing op het in de aanhef genoemde besluit wordt ingetrokken.

Artikel 3

1. Dit besluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting inclusief bijlagen en een kaart.
2. De in de artikelen 1 en 2 genoemde speciale beschermingszones vormen samen het Natura 2000-gebied **Oostelijke Vechtplassen**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de Nota van toelichting.

Artikel 4

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in de onderstaande vestigingen van de Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit:

- Vestiging Noord: Cascadeplein 6, 9726 AD GRONINGEN;
- Vestiging Oost: Verzetslaan 30, 7411 HX DEVENTER;
- Vestiging West: Herman Gorterstraat 55, 3511 EW UTRECHT;
- Vestiging Zuid: Keizersgracht 5, 5611 GB EINDHOVEN.

De terinzagelegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen van de betreffende gemeente(n), in de kantoren van de waterschappen waaronder het gebied valt en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natura2000> en het zal bovendien worden bekendgemaakt in dag-, nieuws- en huis-aan-huisbladen.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de ter inzage-legging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen waarin opgenomen:

Nota van toelichting bij de aanwijzing van Oostelijke Vechtplassen als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn, alsmede Nota van toelichting bij de wijziging van de besluiten N/2000/342, N/2002/1467 en TRCJZ/2004/521 inhoudende de aanwijzing van Oostelijke Vechtplassen als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand en hierna te noemen de Vogelrichtlijn

1. INLEIDING

Met dit besluit wordt het gebied Oostelijke Vechtplassen aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Tevens wordt met dit besluit het besluit tot de aanwijzing van Oostelijke Vechtplassen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn, inclusief de daarbij behorende Nota van toelichting, gewijzigd. Het betreft verder de vorming van het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen, hetgeen gebeurt door aan dit besluit instandhoudingsdoelstellingen toe te voegen.

In artikel 1 van het besluit staat de naam van het gebied en worden de habitattypen en soorten opgesomd, waarvoor het gebied is aangewezen.

Artikel 2 van het besluit vermeldt de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het eerder genomen besluit tot aanwijzing van het gebied onder de Vogelrichtlijn. Zo wordt de Nota van toelichting, behorende bij het bestaande Vogelrichtlijnbesluit, geheel of nagenoeg geheel ingetrokken en zover noodzakelijk vervangen door deze Nota van toelichting. Alleen de toelichting op de criteria die voor de aanwijzing van het gebied zijn gebruikt, wordt niet ingetrokken en zal in een appendix aan deze Nota worden gehecht. Daarnaast worden de vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied van belang is en waarvoor het wordt geacht te zijn aangewezen. De aanwijzing als Wetland die indertijd middels hetzelfde besluit als de aanwijzing onder de Vogelrichtlijn is geschied, wordt door dit besluit niet gewijzigd.

In artikel 3 van het besluit wordt de term Natura 2000-gebied geïntroduceerd en wordt bepaald dat er voor het gebied een bepaalde instandhoudingsdoelstelling verwezenlijkt dient te worden. Deze doelstelling heeft zowel betrekking op de in artikel 1 opgesomde habitattypen en habitatsoorten als op de in artikel 2 opgesomde vogelsoorten. De vogels waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld, zijn geselecteerd aan de hand van de criteria die destijds zijn gebruikt bij de aanwijzing van de Vogelrichtlijngebieden in 2000. Beide aanwijzingen tezamen vormen het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de Nota van toelichting.

Artikel 4 regelt de bekendmaking en de inwerkingtreding van dit besluit.

In hoofdstuk 2 van deze Nota van toelichting worden de aanwijzingen op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn kort toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven en wordt ingegaan op eventuele grenswijzigingen die zijn

doorgevoerd nadat het gebied bij de Europese Commissie is aangemeld of die zijn doorgevoerd nadat het gebied als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende kaart toegelicht.

In hoofdstuk 4 wordt een opsomming gegeven van habitattypen en (vogel)soorten waaraan het gebied zijn betekenis ontleent en worden de eventueel doorgevoerde wijzigingen van een toelichting voorzien.

Een belangrijk onderdeel van de Nota van toelichting is de opsomming van de instandhoudingsdoelstellingen in hoofdstuk 5. Allereerst worden de algemene doelstellingen geformuleerd en vervolgens staan de instandhoudingsdoelstellingen van de in het gebied aanwezige habitattypen en soorten vermeld. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen. Daarvoor worden de termen 'behoud', 'uitbreiding' of 'verbetering' gebruikt. Voor een habitatype wordt de verdeling gemaakt in oppervlakte en kwaliteit, zodat de aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een habitatype altijd in de vorm van 'behoud' of 'uitbreiding' van oppervlakte en van 'behoud' of 'verbetering' van kwaliteit wordt gegeven. Voor soorten is het leefgebied bepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een soort is altijd in de vorm van 'behoud' of 'uitbreiding' van omvang leefgebied en van 'behoud' of 'verbetering' van kwaliteit van leefgebied.

Daarnaast zijn aan de Nota van toelichting twee bijlagen toegevoegd. Ook de bijlagen maken integraal onderdeel uit van het besluit. Bijlage A (voor zover van toepassing) laat zien welke terreindelen zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn. Bijlage B omvat een nadere onderbouwing van de wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de kwalificatie als speciale beschermingszone in de zin van de Habitatrictlijn en van de toedeling van de instandhoudingsdoelstellingen.

2. AANWIJZINGEN HABITAT- EN VOGELRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Oostelijke Vechtplassen aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn (verder aangeduid als "Habitatrictlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn, waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Oostelijke Vechtplassen" en onder nummer NL2003036 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is onder meer aangewezen voor twee prioritaire habitattypen en één prioritaire habitatsoort in de zin van artikel 1 van de Habitatrictlijn.

Het gebied is op 24 maart 2000 (N/2000/342), 25 april 2003 (N/2002/1467) en 20 april 2004 (TRCJZ/2004/521) onder de naam "Oostelijke Vechtplassen" ook aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (verder aangeduid als "Vogelrichtlijngebied"). Bij de Europese Commissie is dit gebied bekend onder nummer NL9802060. De bestaande Vogelrichtlijnbesluiten N/2000/342, N/2002/1467 en TRCJZ/2004/521 zijn door middel van dit besluit gewijzigd. Uit de Vogelrichtlijnbesluiten overgenomen tekstdelen zijn in deze Nota van toelichting cursief gezet¹.

¹ De afkorting sbz ("speciale beschermingszone") en de aanduiding "beschermingszone" zijn hierin vervangen door de term "Vogelrichtlijngebied"

Met betrekking tot het Vogelrichtlijngebied kan er in dit besluit naast mogelijke grenswijzigingen ook een wijziging plaatsvinden bij de vogelsoorten, waarvoor dit gebied destijds is aangewezen. Deze eventuele wijzigingen worden toegelicht in hoofdstuk 4 en bijlage B. In dit besluit worden alle vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied wordt geacht te zijn aangewezen.

Het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (landelijk gebiedsnummer 95) omvat derhalve het Vogelrichtlijngebied Oostelijke Vechtplassen en het Habitatrictlijngebied Oostelijke Vechtplassen.

Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrictlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen, habitats van soorten en de leefgebieden van vogels in een gunstige staat van instandhouding behouden, of in voorkomend geval herstellen. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 doelendocument (2006). Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en (vogel)soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 profielendocument (2008). Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura 2000-netwerk.

Het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen ligt in de provincies Noord-Holland en Utrecht en behoort tot het grondgebied van de gemeenten Hilversum, Weesp, Wijdmeren, Breukelen, de Bilt, Loenen en Maarssen.

2.1 Beschermdenatuurmonumenten

Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt van rechtswege de status van de hieronder opgesomde natuurmonumenten², voor zover gelegen in het Natura 2000-gebied. Het gedeelte buiten het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen behoudt de status als beschermd natuurmonument.

Het beschermd natuurgebied Moerasterreinen Loosdrecht is aangewezen op 15 oktober 1991 (NLBF-91-1186; Stcrt. 1991, nr. 210).

Het beschermd natuurgebied Terra Nova e.o. is aangewezen op 20 oktober 1993 (NLBF-93-9493; Stcrt. 1993, nr. 207)

Op grond van de wet heeft de instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura 2000-gebied waarop de aanwijzingen als natuurmonument van toepassing waren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals deze waren vastgelegd in de vervallen besluiten (zie verder hoofdstuk 5). De gebieden, die in het verleden als natuurmonument zijn aangewezen, zijn op de bijgevoegde kaarten ook als zodanig te herkennen.

² De oude wet kende zowel staatsnatuurmonumenten als beschermde natuurmonumenten. Dit verschil is in de huidige wet komen te vervallen.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het gebied Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van Utrechtse heuvelrug. De Oostelijke Vechtplassen is een door verveening ontstaan landschap van open water, moerassen met verlandingsstadia en vochtige graslanden. De veenvorming in het oostelijk deel van het gebied ontstond onder invloed van kwel van de hogere zandgronden van het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug, in het westelijk deel was dat vooral onder invloed van de rivier. Het gebied is na circa 1000 n. C. grootschalig verveend, afgegraven en ontgonnen. De plassen die ontstonden op plaatsen waar het veen volledig werd afgegraven, zijn grotendeels behouden gebleven. Sommige plassen zijn aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloed van het grondwater uit de heuvelrug heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in sloten, petgaten en onder trilvenen aan de voet van de heuvelrug).

Het gebied bestaat uit open water met waterplanten, jonge verlandingsstadia, trilvenen, veenmosrietlanden, vochtige graslanden, waaronder blauwgraslanden, wilgenstruwelen en broekbos. Door verlanding en successie is de oppervlakte jonge verlandingsstadia sterk afgenomen.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Oostelijke Vechtplassen behoort tot het Natura 2000-landschap 'Meren en Moerassen'.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Oostelijke Vechtplassen is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (zie paragraaf 4.4). Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen. Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna³.

De grenzen van Vogelrichtlijngebieden worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige bijlage I-soorten, en/of trekkende watervogels, en/of overige trekkende vogels ervan maken, waarbij wordt uitgegaan van landschapsecologische eenheden en de biotoopeisen van de betrokken vogelsoorten.

Het gebied Oostelijke Vechtplassen is aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van open water, moerassen met verlandingsstadia en vochtige graslanden, die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn (art. 4.1) en fungeert tevens als broedgebied, ruigebied, overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere

³ Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

trekvoegsoorten (art. 4.2)⁴. De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is zo gekozen dat een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat, voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/of voortplanten van bedoelde vogelsoorten.

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Het Natura 2000-gebied bestaat uit het gelijknamige Vogelrichtlijngebied en het gelijknamige Habitatrichtlijngebied, het beschermd natuurmonument Terra Nova en een groot gedeelte van het beschermd natuurmonument Moerasterreinen Loosdrecht. Van het laatstgenoemde natuurmonument vallen enkele bosjes (1,4 ha) gelegen ten zuiden van Kasteel Sijpestijn (Nieuw-Loosdrecht), op de kaart aangeduid met de code "BN", buiten het Natura 2000-gebied.

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied en/of het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) zijn op de kaart op technische punten aangepast:

- Bebouwing en bedrijfsterreinen, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn zoveel mogelijk ook op de kaart uitgesloten (zie ook paragraaf 4.4). Dit betreft percelen waar volgens de topografische kaart of op grond van luchtfoto's bebouwing aanwezig is en die verder bestaan uit tuinen of erven die behoren bij het betreffende bebouwde perceel.
- Voor verharde wegen geldt dit alleen voor wegen die langs de grens van het gebied lopen.
- Jachthavens, die in het Vogelrichtlijngebied tekstueel waren geëxclaveerd, zijn ook op de kaart uitgesloten rekening houdend met de lokale situatie bij de aanwijzing (2000) en de eigendomssituatie.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- Kleine verschillen (< 25 ha) tussen Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied zijn gelijkgetrokken waarbij in principe de ruimste begrenzing is aangehouden.
- De begrenzing is gelijkgetrokken met beide beschermde natuurmonumenten met uitzondering van de bovengenoemde bosjes bij Nieuw-Loosdrecht.

Overige wijzigingen groter dan 1 ha worden toegelicht in de volgende alinea.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied is aangepast:

- Ten oosten van Ankeveen is het Habitatrichtlijngebied binnen Vogelrichtlijngebied uitgebreid (88 ha) wegens het voorkomen van het habitattypen meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) en van de kleine modderkruiper (H1149). Het betreft petgaten, graslanden en sloten in eigendom van Natuurmonumenten (bestaande natuur). Er bestaan plannen om genoemd habitattypen nog verder uit te breiden.
- Uitbreiding van het Habitatrichtlijngebied met beschermd natuurmonument Terra Nova (96 ha, grotendeels reeds Vogelrichtlijngebied) wegens het voorkomen van de habitattypen kranswierwateren (H3140) en trilvenen (H7140).
- Uitbreiding van het Habitatrichtlijngebied met de Waterleidingplas en de Loenderveensche Plas (353 ha; reeds Vogelrichtlijngebied). Deze plassen zijn in

⁴ De niet-cursief gezette zinsnede ontbreekt ten onrechte in het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit (gelet op de in paragraaf 4.2 van dat besluit vermelde vogelsoorten)

eigendom en beheer van de gemeente Amsterdam (cq. Waternet) en hebben een functie voor de drinkwatervoorziening (er vindt geen waterrecreatie plaats). Zij vormen binnen het Habitatrichtlijngebied de verbinding tussen het toegevoegde beschermde natuurmonument Terra Nova en het hoofdgebied. In beide gebieden wordt een natuurontwikkelingsproject uitgevoerd dat ten doel heeft de laagveenwateren Loenderveensche Plas Oost en Terra Nova e.o. weer in hun oude glorie te herstellen (zoals herstel H3140). In het natuurgebiedsplan hebben bovengenoemde gebieden de status bestaande natuur.

- In de Horstermeer zijn enkele aangrenzende percelen van Natuurmonumenten toegevoegd (12 ha). Dit is van belang voor de uitbreiding van het leefgebied van de noordse woelmuis (H1340).

Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van 6.556 ha. Daarvan is 6.556 aangewezen onder de Vogelrichtlijn en is 3.728 ha aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Beide beschermde natuurmonumenten, voor zover gelegen binnen het Natura 2000-gebied (zie boven), hebben een gezamenlijke oppervlakte van 161 ha. Deze cijfers betreffen bruto-oppervlakten, omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaart-technische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura 2000-gebieden aangegeven. Dit geldt ook voor grensoverschrijdende gebieden in Duitsland en België. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden. In geval van buitenlandse gebieden betreft dit documentatie die door de betreffende deelstaten van Duitsland (Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen) en gewesten van België (Vlaanderen en Wallonië) zijn gepubliceerd.

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, tuinen, erven, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 is afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- **Bebouwing** betreft één of meer gebouwen, of bouwwerken geen gebouwen zijnde. **Gebouw:** elk bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. **Bouwwerk:** elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- **Erven** zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- **Tuinen** zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal

besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.

- Verhardingen (van kunstmatige aard) kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen en steenglooingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Conform artikel 15 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Stb. 2004, 31) zal het definitieve aanwijzingsbesluit voor wat betreft de kadastrale percelen die geheel of gedeeltelijk binnen het aangewezen gebied zijn gelegen, in de kadastrale registratie als beperking worden ingeschreven. Kadastrale percelen die over een breedte van minder dan 5 meter overlappen met het aangewezen gebied worden geacht daarvan geen deel uit te maken. Dit betekent dat bij de definitieve aanwijzing aldaar de kadastrale lijn zal worden aangehouden. Hierbij wordt er vanuitgegaan dat de kadastrale lijn een betrouwbare grens vormt tussen verschillende terreintypen voortkomend uit verschillen in grondgebruik (bv. een wegberm langs een graslandperceel).

Met betrekking tot het grensverloop langs hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen indien dergelijke wateren een ecologisch en/of waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige waterafhankelijke habitattypen en/of leefgebieden van soorten.
- Waar de buitengrens van een (deel)gebied van een Habitatrichtlijngebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenkruinlijn (aan de gebiedszijde) tenzij het betreffende dijktaalud geen actuele of potentiële betekenis heeft voor de instandhouding van het gebied.
- In de overige gevallen waar de buitengrens samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk (aan de gebiedszijde).
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.

4. NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis ontleend als Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied. Wat betreft de aanwijzing als Habitatrichtlijngebied wordt in paragrafen 4.2.1 en 4.2.2 een lijst gegeven van de habitattypen (met vermelding van de aanwezige subtypen) en Habitatrichtlijnsoorten waarvoor het gebied is aangewezen. Paragraaf 4.2.3 vermeldt de vogelsoorten waarvoor het gebied onder de Vogelrichtlijn is aangewezen. Op alle

vermelde habitattypen en soorten is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie hoofdstuk 5).

Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 vermeld welke selectiecriteria op het Habitatrictlijngebied van toepassing zijn. Tenslotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van habitattypen en soorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

4.2.1 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I⁵)

Het gebied is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitats opgenomen in bijlage I van de Habitatrictlijn, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan de instandhouding op landelijk niveau. Ten behoeve van de nationale uitwerking van de Habitatrictlijn is een deel van de habitattypen verdeeld in subtypen, vanwege de zeer ruime variatie in fysieke omstandigheden en soortensamenstelling. De namen van de habitattypen en daarvan afgeleide subtypen zullen verder met hun verkorte namen worden aangeduid. In bijlage B.4 zijn alle gebieden vermeld waarvoor de betreffende habitattypen zijn aangemeld. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrictlijngebied (2003) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting.

H3140 Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara* spp. vegetaties
Verkorte naam Kranswierwateren

H3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*
Verkorte naam Meren met Krabbenscheer en fonteinkruiden

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
Verkorte naam Vochtige heiden

betreft het subtype:

H4010B Vochtige heiden (*laagveengebied*)

H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)
Verkorte naam Blauwgraslanden

H7140 Overgangs- en trilvenen
Verkorte naam Overgangs- en trilvenen

betreft de subtypen:

H7140A Overgangs- en trilvenen (*trilvenen*)

H7140B Overgangs- en trilvenen (*veenmosrietlanden*)

H7210 *Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae*
Verkorte naam Galigaanmoerassen

H91D0 *Veenbossen
Verkorte naam Hoogveenbossen

⁵ Bijlagen I en II laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, Pb EG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PB EG L 80, 21.3.2007, p. 15).

4.2.2 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II⁵)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een wezenlijke functie in de levenscyclus vervult. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de instandhouding op landelijk niveau. In bijlage B.4 zijn alle gebieden vermeld waarvoor de betreffende soorten zijn aangemeld. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting.

H1042	Gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)
H1082	Gestreepte waterroofkever (<i>Graphoderus bilineatus</i>)
H1134	Bittervoorn (<i>Rhodeus amarus</i>)
H1149	Kleine modderkruiper (<i>Cobitis taenia</i>)
H1163	Rivierdonderpad (<i>Cottus gobio</i>)
H1318	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)
H1340	*Noordse woelmuis (<i>Microtus oeconomus arenicola</i>)
H1903	Groenknolorchis (<i>Liparis loeselii</i>)
H4056	Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)

4.2.3 Vogelrichtlijn: vogelsoorten (bijlage I en artikel 4.2)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn⁶:

A021	Roerdomp (<i>Botaurus stellaris</i>)
A022	Woudaap (<i>Ixobrychus minutus</i>)
A029	Purperreiger (<i>Ardea purpurea</i>)
A068	Nonnetje (<i>Mergus albellus</i>)
A119	Porseleinhoen (<i>Porzana porzana</i>)
A197	Zwarte stern (<i>Chlidonias niger</i>)
A229	Ijsvogel (<i>Alcedo atthis</i>)

Andere geregeld voorkomende trekvogels waarvoor het gebied van betekenis is als broed-, rui- en/of overwinteringsgebied en rustplaatsen in hun trekzones (artikel 4.2):

A017	Aalscholver (<i>Phalacrocorax carbo ssp. Sinensis</i>)
A041	Kolgans (<i>Anser albifrons albifrons</i>)
A043	Grauwe Gans (<i>Anser anser</i>)
A050	Smient (<i>Anas penelope</i>)
A051	Krakeend (<i>Anas strepera</i>)
A056	Slobeend (<i>Anas clypeata</i>)
A059	Tafeleend (<i>Aythya ferina</i>)
A292	Snor (<i>Locustella luscinioides</i>)
A295	Rietzanger (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)
A298	Grote karekiet (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)

In bijlage B.4 zijn alle gebieden vermeld waarin de betreffende vogelsoorten zijn opgenomen. Wijzigingen ten opzichte van de aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (2000) zijn verklaard in bijlage B.2 van deze Nota van toelichting.

⁶ laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, Pb EG L 363, 20.12.2006, p. 368-405

4.3 Habitatrictlijn: selectiecriteria

4.3.1 Habitattypen (bijlage I)

Voor niet-prioritaire habitattypen zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de “vijf belangrijkste gebieden” geselecteerd. Voor habitattypen welke verdeeld zijn in subtypen, geldt een aantal van “drie belangrijkste gebieden” per subtype. Voor prioritaire habitattypen⁷ geldt een aantal van “tien belangrijkste gebieden” en voor subtypen van prioritaire habitattypen een aantal van “vijf belangrijkste gebieden” per subtype. Verdeling in subtypen ten behoeve van de selectie is alleen toegepast indien de subtypen een verschillende verspreiding hebben en de beschikbare gegevens verdeling in subtypen toelaten. Voor enkele verspreid over het land voorkomende habitattypen, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd die voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd⁸. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de aanwezige oppervlakte en zo nodig ook de representativiteit van het habitatype. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding⁹ (zie ook bijlage B.3).

4.3.2 Soorten (bijlage II)

Voor niet-prioritaire soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrictlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de “vijf belangrijkste gebieden” geselecteerd. Voor prioritaire soorten⁷ geldt een aantal van “tien belangrijkste gebieden”. Voor enkele verspreid over het land voorkomende soorten, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd die voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd¹⁰. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de omvang van de aanwezige populatie. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding (zie ook bijlage B.3).

4.4 Voorkomen habitattypen en soorten in het Habitatrictlijngebied

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied is bepaald aan de hand van de ligging van habitattypen en leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De verspreiding van de betreffende habitattypen en soorten binnen het gebied wordt in deze paragraaf globaal beschreven ter onderbouwing van de gevolgde begrenzing. Het is niet bedoeld als een uitputtende beschrijving.

Kranswierwateren (H3140) komen vooral voor in de Ankeveense Plassen, in petgaten in Het Hol (Kortenhoef), Terra Nova en Westbroekse Zodden. Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) komen verspreid in het gehele Habitatrictlijngebied voor. Het habitatype vochtige heiden (*laagveengebied*) (H4010B) komt voor op enkele percelen in Het Hol. Blauwgrasland (H6410) komt over geringe oppervlakte voor op enkele plekken in de omgeving van Loosdrecht. Overgangs- en trilvenen (H7140) is als subtype A (*trilvenen*) aanwezig in Het Hol en polder Westbroek. Subtype B (*veenmosrietlanden*) is verspreid over het gehele gebied aanwezig (o.a. rond Kortenhoef en Loosdrecht).

*Galigaanmoerassen (H7210) komen versnipperd in geringe oppervlakte voor (o.a.

⁷ In bijlagen I en II van de Habitatrictlijn en in dit besluit aangeduid met een sterretje.

⁸ Habitattypen waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: slijkgrasvelden (H1320) en ruigten en zomen, *moerasspirea* (H6430A) en ruigten en zomen, *droge bosranden* (H6430C).

⁹ De selectiecriteria zijn verder uitgewerkt in het Verantwoordingsdocument (2003).

¹⁰ Soorten waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: zeeprík (H1095), elft (H1102), zalm (1106), bittervoorn (H1134), kleine modderkruiper (H1149) en platte schijfhoren (H4056).

Stichts Ankeveen, westelijk deel Kortenhoefse Plassen, Wijde Blik, Het Hol, Vuntus, Molenpolder). *Hoogveenbossen (H91D0) komen op enkele plaatsen in het gebied over kleine oppervlakte voor, en is vooral goed ontwikkeld in de Suikerpot.

De platte schijfhoren (H4056), die een voorkeur heeft voor eutrofe (maar niet verontreinigde) wateren rijk aan waterplanten, komt verspreid over het gebied voor, onder andere in de Ankeveense Plassen en Het Hol. De groenknolorchis (H1903) komt zowel voor in Het Hol als in de Ankeveense Plassen, terwijl de populatie van de gevlekte witsnuitlibel (H1042) beperkt is tot Het Hol. De gestreepte waterroofkever (H1082) komt voor in Het Hol alsmede in Westbroek en Tienhovense Plassen. Bittervoorn (H1134) en kleine modderkruiper (H1149) komen vooral voor in de ondiepe wateren van het gebied. De rivierdonderpad (H1163) komt met name voor aan de randzone van plassen waar met stenen versterkte oevers aanwezig zijn. De meervleermuis (H1318) maakt gebruik van het open water om te foerageren. De noordse woelmuis (H1340) is aanwezig in de moerasgebieden van de Horstermeer, Kortenhoefse Plassen, Het Hol, Vuntus, rondom Nieuw-Loosdrecht, Tienhovense plassen en Westbroekse Zodden.

5 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattypen en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Tevens is daarbij aangegeven welke habitattypen en/of soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen en soorten. Voor een beperkt aantal soorten en habitattypen zijn op basis van artikel 10a, derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 ‘complementaire doelen’ geformuleerd. Het betreft soorten en habitattypen die onder druk staan en waarvoor Nederland in Europees verband een bijzondere verantwoordelijkheid heeft. Dit betekent dat aan een beperkt aantal Vogelrichtlijngebieden Habitatrichtlijndoelen zijn toegekend (en andersom) en dat aan een beperkt aantal Habitatrichtlijngebieden ‘ontwikkeldoelen’ zijn toegekend. Met behulp van deze complementaire doelen is de realisering van de landelijke doelen voldoende gewaarborgd. Deze doelen maken volwaardig onderdeel

uit van de aanwijzingsbesluiten, maar de habitattypen en soorten worden niet aangemeld bij de Europese Commissie.

Voor de Natura 2000-gebieden zullen in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen worden uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en soorten.

Als verdere invulling van het stellen van prioriteiten zijn voor de acht onderscheiden Natura 2000-landschappen¹¹, op grond van de daar voorkomende habitattypen en soorten, hun landelijke betekenis van deze waarden binnen het betreffende landschap, de belangrijkste verbeteropgaven en de beïnvloedingsmogelijkheden, kernopgaven geformuleerd. Per landschap omvatten ze de belangrijkste behoud- en herstelopgaven. De kernopgaven stellen prioriteiten ('richting geven') en geven overeenkomsten en verschillen tussen en binnen de gebieden aan. Zij hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is. De kernopgaven worden per Natura 2000-landschap behandeld en opgesomd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000 doelendocument.

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Habitatrichtlijn: habitattypen

H3140 Kranswierwateren

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Verbetering van de waterkwaliteit moet leiden tot een betere kwaliteit van het habitatype kranswierwateren. Hierop kan ook een vergroting van de huidige oppervlakte volgen.

H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Verbetering van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater moet voor het habitatype Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden leiden tot een vergroting van de oppervlakte en herstel van de ooit uitstekende kwaliteit.

¹¹ Het Natura 2000-landschap van het gebied waarop dit besluit betrekking heeft, staat vermeld in paragraaf 3.2 van deze Nota van toelichting

H4010 Vochtige heiden

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B).

Toelichting De mogelijkheden voor uitbreiding en kwaliteitsverbetering van vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B) zijn vooralsnog onzeker en beperkt.

H6410 Blauwgraslanden

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype blauwgraslanden heeft sterk geleden onder ontwatering en ontginning. Vooral aan de oostkant van het gebied worden goede resultaten geboekt met herstelbeheer. Behoud van de oppervlakte van dit in ons land sterk bedreigde type is van wezenlijke betekenis.

H7140 Overgangs- en trilvenen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Oorspronkelijk kwamen beide subtypen in uitstekende staat van ontwikkeling voor. Door natuurlijke successie naar broekbos en door externe factoren zijn oppervlakte en kwaliteit sterk achteruit gegaan. Recente herstelmaatregelen zijn vooral gericht op het subtype *trilvenen* (A). Hetzelfde zou ook voor subtype *veenmosrietlanden* (B) moeten gebeuren.

H7210 *Galigaanmoerassen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het gebied behoorde, mede blijkens het vroegere voorkomen, tot de kerngebieden in Nederland van het habitatype galigaanmoerassen.

H91D0 *Hoogveenbossen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype hoogveenbossen komt lokaal voor in de vorm van laagveenberkenbroekbos. In dit gebied, tussen de Vecht en de Utrechtse Heuvelrug, kan het in potentie duurzaam voortbestaan.

5.4 Habitatrictlijn: soorten**H1042 Gevlekte witsnuitlibel**

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 2.000 volwassen individuen.

Toelichting De gevlekte witsnuitlibel heeft landelijk een zeer ongunstige gunstige staat van instandhouding door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. Het gebied omvat een vrij groot deel van het potentiële leefgebied en daarom is het noodzakelijk dat de populatie uitgroeit tot 10% van het landelijke doel.

H1082 Gestreepte waterroofkever

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De gestreepte waterroofkever heeft landelijk een zeer ongunstige staat van instandhouding en is vrijwel geheel beperkt tot laagveenmoerassen.

H1134 Bittervoorn

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied ligt binnen het hoofdverspreidingsgebied van de soort en is daarom van relatief groot belang voor de bittervoorn.

H1149 Kleine modderkruiper

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De kleine modderkruiper verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding. De soort komt in Nederland algemeen en wijd verspreid voor

H1163 Rivierdonderpad

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De rivierdonderpad is een wijdverspreide soort die landelijk een matig ongunstige staat van instandhouding heeft. De soort komt voor op kunstmatig substraat (stenen, kleine brokken puin langs de oever, dammetjes, etc.).

H1318 Meervleermuis

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het betreft foerageergebied van kolonies meervleermuizen buiten het gebied.

H1340 *Noordse woelmuis

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De noordse woelmuis verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding, waarbij ze onder meer in de Utrechtse en Zuid-Hollandse veenweidegebieden ernstig onder druk staat. Versterking van de weinige, geïsoleerde populaties in dit gebied en verbetering van de kwaliteit van het leefgebied is daarom van groot belang.

H1903 Groenknolorchis

Doel Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.

Toelichting De groenknolorchis is in het gebied vrij sterk achteruit gegaan, maar in Het Hol is een herstel in de populatie opgetreden dankzij actief beheer. In trilvenen kunnen de lokale populaties van deze soort zich handhaven en mogelijk op termijn zelfs uitbreiden.

H4056 Platte schijfhoren

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het betreft één van de gebieden die de grootste bijdrage leveren voor de platte schijfhoren.

5.5 Vogelrichtlijn: broedvogels

A021 Roerdomp

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Toelichting De roerdomp is van oudsher een gewone broedvogel in grotere en kleine rietmoerassen, verspreid over het hele Oostelijke Vechtplassengebied. Eind jaren zestig waren nog ten minste 20 paren aanwezig. Sindsdien zijn de aantallen gestaag terug gelopen tot 4-6 begin jaren tachtig en 0-2 sinds 1990. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar kan wel bij gaan dragen aan de draagkracht in de regio Hollands-Utrechts plassengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A022 Woudaap

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Toelichting Toenemende waterrecreatie wordt al eind jaren zestig als de belangrijkste oorzaak genoemd voor de achteruitgang van de woudaap. De nesten van de woudaap zitten vaak dicht tegen de oeverlijn en zijn daardoor zeer kwetsbaar. Eind jaren zestig waren nog zeker 20 paren aanwezig en in 1980 en 1981 werden nog 13 respectievelijk 14 paren gevonden. Vanaf 1983 is het aantal nooit meer boven de 5 paren gekomen met in de periode 1993-2002 jaarlijks 1-4 paren. Van de slechts uit circa 10 paren bestaande Nederlandse populatie broedt dus een zeer belangrijk deel in de Oostelijke Vechtplassen. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar kan wel bij gaan dragen aan de draagkracht in de regio Hollands-Utrechts plassengebied ten behoeve van het herstel van een regionale sleutelpopulatie.

A029 Purperreiger

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting Van oudsher is de purperreiger broedvogel in het Oostelijk Vechtplassengebied. Her en der zijn kleine vestigingen geweest met als belangrijkste broedplaats de Bethunepolder waar in de periode 1967-77 jaarlijks ten minste 100 paren broedden (maximum 162 paren in 1970). Door verdroging van de rietlanden en de intrede van de vos als predator zijn de aantallen sterk teruggelopen. Op het dieptepunt in 1983 werden slechts 3 nesten gevonden. Daarna trad enig herstel op tot een maximum van 41 paren in 2002. Het voortbestaan is afhankelijk van geschikte broedlocaties: natte, eilandsgewijs optredende, rietvelden. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A119 Porseleinhoen

Doel Behoud van omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 8 paren.

Toelichting Eind jaren zestig broedden zeker 10 paren porseleinhoen in de moerassen van de Oostelijke Vechtplassen. In de jaren daarna werden nooit meer dan 2 paren in één jaar gemeld, maar voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren geschat op 8. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Hollands-Utrechts plassengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A197 Zwarte stern

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 80 paren.

Toelichting Van oudsher is de zwarte stern broedvogel in vooral krabbenscheervelden. Her en der verspreid over het gebied waren kleine kolonies van slechts enkele tot enkele tientallen paren te vinden. Eind jaren zestig bedroeg het aantal paren circa 100. Na een terugval in aantallen tot halverwege de jaren tachtig nam de aantallen weer toe (mede door het aanbieden van nestvlotjes). Maximaal werden 129 paren geteld in 1990. Daarna trad opnieuw een duidelijke afname op tot het huidige niveau van 31-45 paren. De belangrijkste broedplaatsen bevinden zich nu bij de Ankeveense, Loosdrechtse en Tienhovense plassen. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A229 Ijsvogel

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 6 paren.

Toelichting In het Oostelijk Vechtplassengebied zijn ijsvogels pas gaan broeden in de jaren tachtig. Halverwege de jaren negentig werd een eerste maximum bereikt van 7 paren in 1995. Door ongunstig winterweer waren ze in 1997 weer geheel afwezig. In 1998 werd weer gebroed en een nieuw maximum werd bereikt in 2002 (10 paren). Voor het broeden zijn steile oevers nodig die van nature weinig in het gebied voorkomen. Een alternatief wordt gevormd door wortelkluiten van omgevallen bomen. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Hollands-Utrechtse plassengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A292 Snor

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 150 paren.

Toelichting Van oudsher is de snor een vrij talrijke broedvogel. Eind jaren zestig broedden waarschijnlijk ten minste 100 paren in het gebied. Voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren geschat op 150. Het is

daarmee één van de weinige gebieden in Nederland waar het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie wordt gehaald. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding met betrekking tot de populatieomvang, is behoud voldoende. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A295 Rietzanger

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 880 paren.

Toelichting Van oudsher is de rietzanger een talrijke broedvogel. Eind jaren zestig broedden honderden paren in het gebied. Voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren geschat op 880. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding met betrekking tot de populatieomvang, is behoud voldoende. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A298 Grote karekiet

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 50 paren.

Toelichting Van oudsher is de grote karekiet een gewone broedvogel. Eind jaren zestig werden circa 60 paren geteld. Uit de periode 1992-2003 zijn jaarlijkse tellingen beschikbaar die er op wijzen dat de populatie opvallend constant is, in tegenstelling tot de meeste andere broedgebieden in Nederland, waar zij steevast sterk in aantal terugloopt: 33-61 paren (gemiddeld 50). Het is daarmee een bijzonder belangrijke sleutelpopulatie voor het voortbestaan van de grote karekiet in Nederland gebleken. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

5.6 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

A017 Aalscholver

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Het gebied heeft voor de aalscholver onder andere een functie als slaappleaats. Beschikbare gegevens zijn nog niet geschikt voor een trendanalyse ten behoeve van de draagkrachtschatting. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A041 Kolgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 920 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de kolgans onder andere een functie als foerageergebied en als slaappleaats. Sinds begin jaren negentig zijn de aantallen sterk toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A043 Grauwe gans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.200 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de grauwe gans onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplaats. Sinds begin jaren negentig zijn aantallen sterk toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A050 Smient

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.800 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de smient onder andere een functie als slaapplaats en als foerageergebied. Sinds de jaren tachtig zijn aantallen toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A051 Krakeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 40 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de krakeend onder andere een functie als foerageergebied. Sinds begin jaren tachtig zijn aantallen sterk toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A056 Slobeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 80 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de slobeend onder andere een functie als foerageergebied. Aantallen fluctueren, er is geen duidelijke trend. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A059 Tafeleend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 120 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor tafeleend onder andere een functie als foerageergebied. Aantallen zijn, ondanks fluctuaties, op zowel lange als korte termijn significant afgenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want er is geen landelijke herstelopgave van toepassing.

A068 Nonnetje

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 20 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor het nonnetje onder andere een functie als foerageergebied. Aantallen zijn toegenomen, hoewel recent niet significant door grote fluctuaties. De landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is vooral gebaseerd op de verslechterde voedselsituatie voor viseters in het IJsselmeer, zodat behoud voor de Oostelijke Vechtplassen voldoende is.

5.7 Beschermdenatuurmonumenten

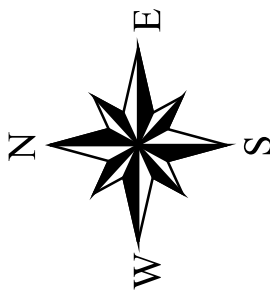
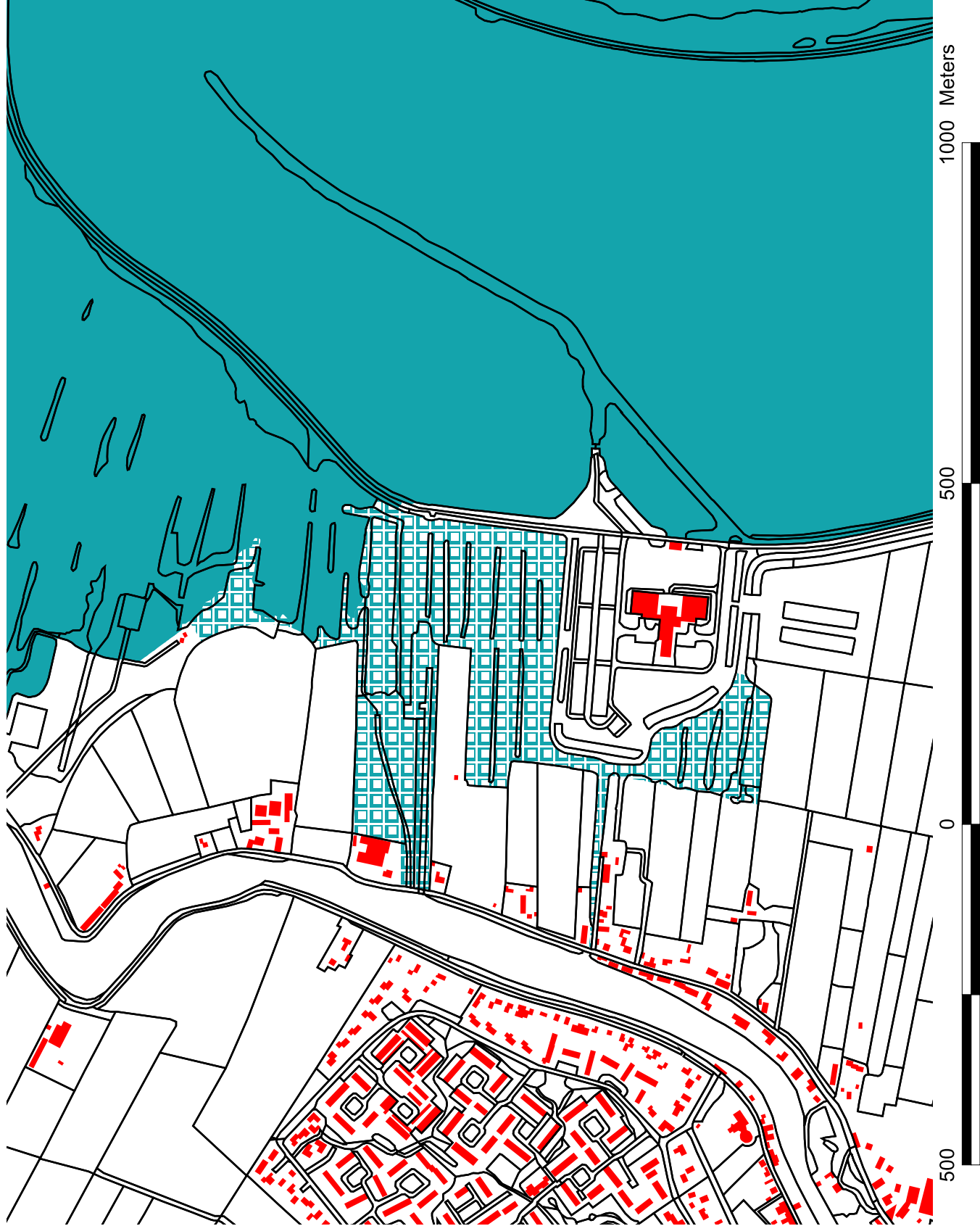
Het Natura 2000-gebied omvat één of meer beschermde natuurmonumenten (zie paragrafen 2.1 en 3.3). Ingevolge artikel 15a, derde lid, Natuurbeschermingswet 1998

heeft de Natura 2000-opgave voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit. Voor zover deze doelstellingen Natura 2000-waarden betreffen, maken deze deel uit van de in voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. Indien de doelstellingen geen Natura 2000-waarden betreffen, houden deze doelstellingen, zoals de bescherming van het natuurschoon, hun zelfstandige betekenis. In een aantal gevallen is het niet mogelijk om zowel de doelen die voortkomen uit de aanwijzing als beschermd natuurmonument als de Natura 2000-doelstellingen te bereiken (bijvoorbeeld omdat dat om tegenstrijdig beheer vraagt). In deze gevallen hebben de Natura 2000-doelen, voorrang om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen.

In een handreiking zal voor elk gebied expliciet worden toegelicht hoe de doelen (cq. natuurwetenschappelijke betekenis en landschappelijke waarden) van beschermde natuurmonumenten en de Natura-2000 doelen zich tot elkaar verhouden. In het beheerplan zullen deze doelen, net als die van Natura 2000 in ruimte en tijd worden uitgewerkt. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang van het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis is toegestaan ten gunste van Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen. De van rechtswege vervallen besluiten zijn ter informatie in een Appendix bij dit besluit gevoegd.

Uitbreiding Oostelijke Vechtplassen, Terra Nova

Bijlage A

- Topografie 2005.shp
- Vogelrichtlijn 2006.shp
- Vr uitbreiding.shp
- Bebouwing 2005.shp

1000 Meters

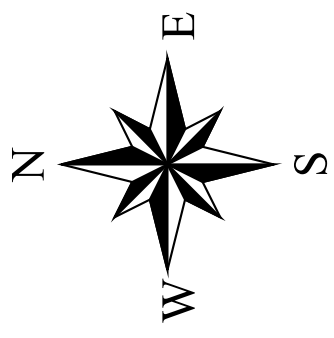
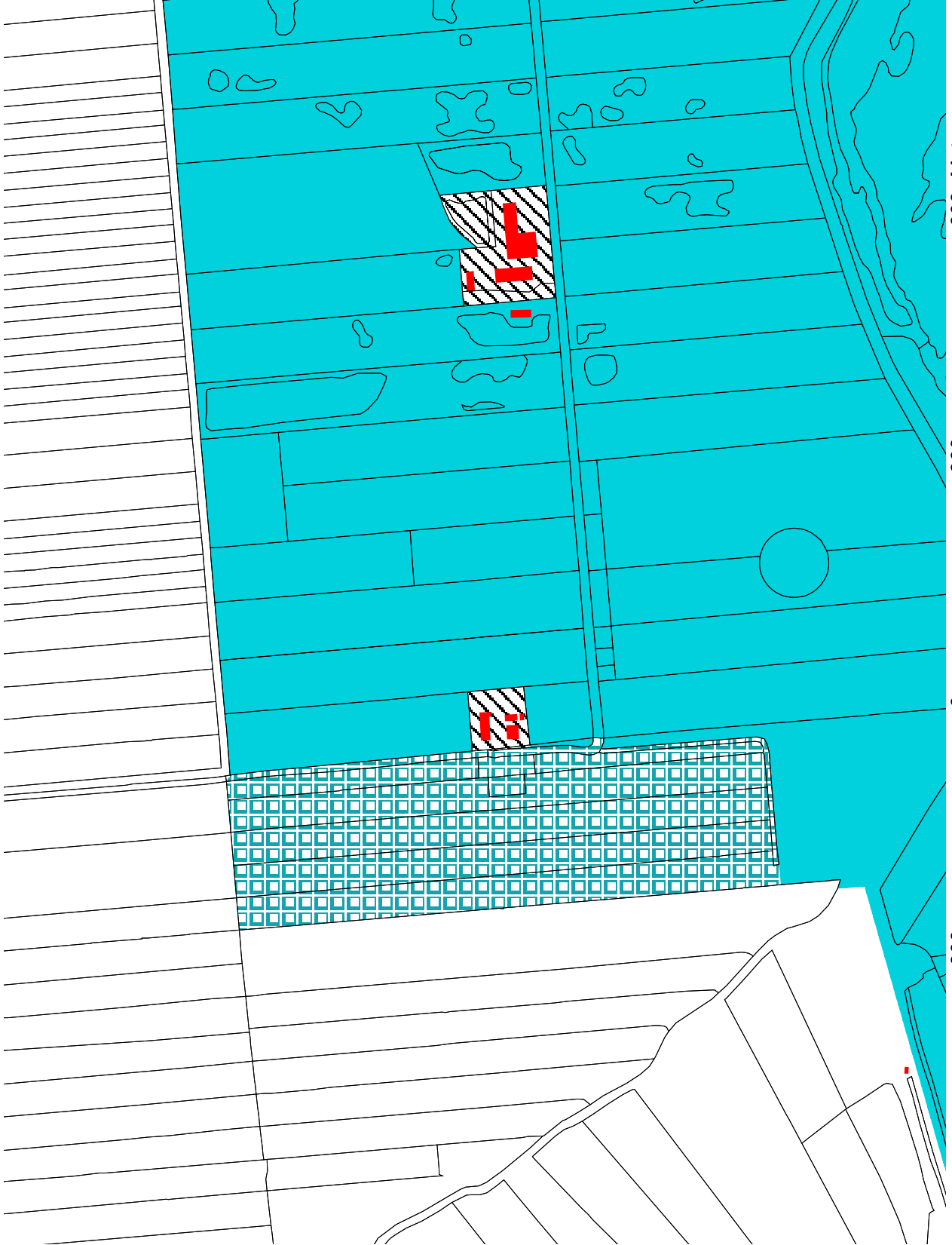
500

0

500

Grenswijziging Oostelijke Vechtplassen (Horstermeer)

- Topografie 2005.shp
- Bebouwing 2005.shp
- Vr vervallen.shp
- Vogelrichtlijn 2006.shp
- Vr uitbreiding.shp

Toelichting op wijzigingen Natura 2000-waarden, op selectie als Habitatrictlijngebied en op toewijzing van instandhoudingsdoelstellingen

- B1. Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrictlijngebied (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)
- B2. Wijzigingen in vogelsoorten ten opzichte van eerdere aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (paragraaf 4.2.3)
- B3. Toepassing selectiecriteria Habitatrictlijngebieden (paragraaf 4.3)
- B4. Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B1. Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrictlijngebied

- In aanvulling op de aanmelding als Habitatrictlijngebied (2003) is het gebied ook aangewezen voor platte schijfhoren (H4056). Deze soort is na de aanmelding in bijlage II opgenomen. Bij recente inventarisaties is gebleken dat dit één van de belangrijke Natura 2000-gebieden is waar de soort voorkomt.
- In afwijking van de aanmelding als Habitatrictlijngebied is het gebied niet meer aangewezen voor de habitatsoort kamsalamander (H1166), omdat gebleken is dat de soort niet voorkomt in het gebied.

B2. Wijzigingen in vogelsoorten ten opzichte van eerdere aanwijzing als Vogelrichtlijngebied

De vogelsoorten waarvoor het gebied in 2000 is aangewezen, zijn ontleend aan SOVON (2000)¹². De criteria die daarin zijn opgenomen zijn ontleend aan de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn 2000¹³. Voor eventuele aanpassing van de betreffende vogelsoorten is gebruik gemaakt van SOVON & CBS (2005)¹⁴ waarin de ontwikkeling van vogelaantallen in de laatste decennia is beschreven. Dit rapport heeft ten grondslag gelegen aan de formulering van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vogelrichtlijnsoorten. In bijlage 1 van dit rapport zijn de verschillen aangegeven tussen de soortenlijsten per gebied die in beide rapporten zijn opgenomen.

- In vergelijking met de oorspronkelijke aanwijzing van maart 2000 is één trekvogelsoort zoals bedoeld in artikel 4.2 niet meer opgenomen: wulp (A160). Opname van de wulp in dit gebied was gebaseerd op een onvolledige dataset of een éénmalige hoog aantal. Het gebied blijkt op grond van recente gegevens van marginale betekenis voor de landelijke staat van instandhouding als niet-broedvogel en er is geen landelijke verbeteropgave.
- In aanvulling op de oorspronkelijke aanwijzing van maart 2000 is 1 trekvogelsoort zoals bedoeld in artikel 4.2 aan het gebied toegevoegd: aalscholver (A017). Deze soort was niet opgenomen door gebrek aan trendgegevens. Wel is bekend dat het gebied een bijdrage levert aan de landelijke instandhouding, met een gemiddeld seizoensmaximum van 370 exemplaren over de jaren 1999/2000-2003/2004.

B3. Toepassing selectiecriteria Habitatrictlijngebieden

H1082 Gestreepte waterroofkever

Voor de aanmelding van Habitatrictlijngebieden zijn twee gebieden voor deze soort geselecteerd: Weerribben (034) en Oostelijke Vechtplassen (095). De soort was in nog enkele

¹² Belangrijke vogelgebieden in Nederland 1993-97. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

¹³ Nota van Antwoord Vogelrichtlijn (2000), bijlage 1, Selectiecriteria en methode van begrenzing

¹⁴ Trends van vogelaantallen in het Nederlandse Natura 2000-netwerk. Centraal Bureau voor de Statistiek & SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

gebieden bekend maar het was toen niet duidelijk of dit ook bestendige populaties betrof of dat het slechts om incidentele voorkomens ging.

Inmiddels is uit gerichte inventarisaties gebleken dat de soort nog in enkele andere Habitatrichtlijngebieden bestendig voorkomt: Wieden (035), Naardermeer (094), Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103) en Kampina & Oisterwijkse Vennen (133). Met de huidige kennis zijn de “vijf belangrijkste gebieden” voor deze soort (alle in Natura 2000-landschap Meren en Moerassen): Weerribben (034), Wieden (035), Oostelijke Vechtplassen (095), Naardermeer (094) en Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103). Het voorkomen in Kampina & Oisterwijkse Vennen (133) (Natura 2000-landschap hogere zandgronden) betreft waarschijnlijk een (zeer) kleine populatie die zich echter al lang weet te handhaven. Dit gebied voldoet aan het criterium “geografische spreiding”. Het is de enige vindplaats van de gestreepte waterroofkever buiten het Natura 2000-landschap Meren en Moerassen.

H4056 Platte schijfhoren

Deze soort is toegevoegd aan bijlage II van de Habitatrichtlijn bij de uitbreiding van de Europese Unie in 2004. Daarom zijn toen bij de aanmelding van de gebieden in 2003 voor deze soort geen gebieden geselecteerd.

De volgende Habitatrichtlijngebieden voldoen op grond van de huidige kennis van de omvang van de populaties aan het criterium “vijf belangrijkste gebieden van Nederland”: Weerribben (034), Wieden (035), Naardermeer (094), Oostelijke Vechtplassen (095) en Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103). Het betreft allemaal gebieden die onderdeel uitmaken van het Natura 2000-landschap Meren en Moerassen. Buiten deze gebieden komt de soort verspreid voor waaronder Oldematen & Veerslootlanden (037) en Zouweboezem (105).

H1042 Gevlekte witsnuitlibel

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden zijn de vier volgende gebieden voor deze soort geselecteerd: Weerribben (034), Wieden (035), Lonnekermeer (051), en Oostelijke Vechtplassen (095). Op basis van de huidige kennis betreft dit nog steeds de “belangrijkste” gebieden voor deze soort. Door de Vlinderstichting is in 2003-2005 een inventarisatie uitgevoerd, dit geeft geen aanleiding de gebiedselectie uit te breiden. In het Natura 2000-landschap Meren en Moerassen – regio Noord¹⁵: Wieden (035) en Weerribben (034) komen de meest stabiele populaties voor en is de soort vrij algemeen. Buiten deze laagveengebieden bevindt zich een vaste en stabiele populatie rondom het Lonnekermeer¹⁶ (51).

Vooralsnog is onvoldoende duidelijk of in de andere gebieden waar de soort is aangetroffen sprake is van bestendige populaties. Derhalve zijn deze gebieden niet meegenomen bij de selectie van de gebieden.

H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn de vijf volgende gebieden voor dit habitatype geselecteerd: Wieden (035), Zwarte Meer (074), Naardermeer (094), Oostelijke Vechtplassen (095), Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103).

Bij de selectie is over het hoofd gezien dat langs de Friese IJsselmeerkust (IJsselmeer, 072) een aanzienlijke oppervlakte van dit habitatype in de vorm van fonteinkruidvelden aanwezig is (ruim 1000 ha). Het gebied voldoet aan het criterium van “belangrijkste gebied”. Andere gebieden met minstens 100 ha van dit habitatype zijn achtereenvolgens: Zwarte Meer (074) (enkele honderden ha, fonteinkruid), Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103) (rond 200 ha, o.a. krabbenscheer), Wieden (035) (ruim honderd ha, veel krabbenscheer) en Oostelijke Vechtplassen (095) (ruim honderd ha, o.a. krabbenscheer). De hierboven genoemde gebieden doen recht aan de ecologische variatie binnen dit habitatype: grote meren met

¹⁵ Voor de selectie is het Natura 2000-landschap Meren en Moerassen ingedeeld in drie regio's: Noord (Groningen, Friesland, Overijssel en noord Gelderland), West (west Gelderland, Utrecht en Zuid Holland en Noord Holland tot aan het IJ), Boven het IJ (Noord Holland noordelijk van het IJ).

¹⁶ Voor de selectie is het Natura 2000-landschappen Hogere Zandgronden ingedeeld in drie regio's: Noord (Groningen, Friesland, Drenthe), Midden (Gelderland, Twente), Zuid (Noord Brabant, Limburg).

fonteinkruidvelden én plassen met krabbenscheer. In het Naardermeer (094) betreffende de met waterplanten begroeide plassen vooral Kranswierwateren (H3140) en is het aandeel van het habitatype Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden ten hoogste enkele tientallen hectare.

H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)

Voor de aanmelding van Habitatrictlijngebieden (2003) zijn voor dit schaarse subtype (cq. vegetaties behorende tot het Knopbies-verbond) drie gebieden geselecteerd: Weerribben (034), Wieden (035) en Oostelijke Vechtplassen (095). Op basis van nieuwe informatie blijkt hierbij dat ten onrechte is voorbijgegaan aan voorkomen in het Drentsche Aa-gebied (025)(Natura 2000-landschap Beekdalen en Hogere zandgronden) (10-20% van de landelijke oppervlakte). Dit gebied én de gebieden Weerribben (034)(40-50%) en Wieden (035)(15-20%)(Natura 2000-landschap Meren en Moerassen vormen op basis van oppervlakte en kwaliteit de drie “belangrijkste” gebieden. Ten behoeve van voldoende geografische spreiding kunnen hieraan nog drie gebieden worden toegevoegd: Oostelijke Vechtplassen (095) (Meren en Moerassen, West¹⁵), Binnenveld (065) (Beekdalen, Midden ¹⁷) (dit habitatype bevindt zich in de deelgebieden Hel en Blauwe Hel) en Langstraat (130) (Beekdalen, Zuid).

H7210 Galigaanmoerassen

Voor de aanmelding van Habitatrictlijngebieden (2003) zijn voor dit prioritaire habitatype de volgende tien gebieden geselecteerd: Duinen en Lage Land Texel (002), Alde Feanen (013), Rottige Meenthe & Brandemeer (018), Weerribben (034), Wieden (035), Korenburgerveen (061), Botshol (083), Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103), Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (136) en Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138) (toen onder de naam Ringselven & Kruispeel). Op grond van recente gegevens over omvang en kwaliteit van Galigaanmoerassen worden nu de volgende tien gebieden als “belangrijkste” beschouwt: Duinen en Lage Land Texel (002), Alde Feanen (13), Weerribben (034), Korenburgerveen (061), Botshol (083), Zwanenwater & Pettemerduinen (084), Oostelijke Vechtplassen (095), Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (103), Kampina & Oisterwijkse Vennen (133), Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138). De voorkomens van het habitatype in de volgende Natura 2000-landschappen wordt hiermee afgedekt: Duinen, Meren en Moerassen, Hoogvenen en Hogere zandgronden. De gebieden Zwanenwater & Pettemerduinen (084) en Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138) onderscheiden zich door bijzondere kwaliteit (cq. voorkomen van basenminnende plantensoorten).

H91D0 *Hoogveenbossen

Voor dit prioritaire habitatype zijn voor de aanmelding van Habitatrictlijngebieden (2003) de volgende tien als belangrijkste gebieden geselecteerd: Alde Feanen (013), Witterveld (024), Weerribben (034), Buurserzand & Haakbergerveen (053), Aamsveen (055), Korenburgerveen (061), Naardermeer (094), Oostelijke Vechtplassen (095), Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (136) en Maasduinen (145). Verder is als grensoverschrijdend gebied Wooldse Veen (064) toegevoegd.

Op basis van nieuwe informatie blijkt Naardermeer (094) verreweg het belangrijkste gebied vanwege de grootste oppervlakte van goede kwaliteit met bijzondere veenmossoorten. Andere gebieden met grote oppervlakte (tussen de 10 en 50 ha) en goede kwaliteit zijn: Rottige Meenthe & Brandemeer (018), Alde Feanen (013), Weerribben (034), Oostelijke Vechtplassen (095), Leenderbos, Grote Heide & De Plateau(136), Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138) Maasduinen (145), Korenburgerveen (061) en Buurserzand & Haakbergerveen (053). Vanwege voldoende geografische spreiding kan hieraan nog het in Drenthe gelegen Witterveld (024) worden toegevoegd. Aamsveen (055) en Wooldse Veen (64) voldoen aan het criterium “grensoverschrijdendheid”.

¹⁷ Voor de selectie zijn de Natura 2000-landschappen Hogere Zandgronden/ Beekdalen ingedeeld in drie regio's: Noord (Groningen, Friesland, Drenthe), Midden (Gelderland, Twente), Zuid (Noord Brabant, Limburg)

B4. Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen

De hier vermelde gebiedsdoelen van de Natura 2000-gebieden die buiten dit aanwijzingsbesluit vallen en waarvan de definitieve besluiten op het moment van vaststelling van onderhavig besluit nog niet zijn vastgesteld, moeten worden beschouwd als ‘indicatieve’ opgaven en kunnen nog aan verandering onderhevig zijn.

In dit onderdeel wordt voor ieder habitatype, habitatsoort, broedvogelsoort en niet-broedvogelsoort waarvoor onderhavig gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. De niet-broedvogelsoorten waarvoor zowel landelijk als in alle gebieden een behoudsopgave is gesteld zijn samengevat in één tabel. Waar in de vogeltabellen wordt geschreven A...b betreft het een broedvogel en waar wordt geschreven A...n betreft het een niet-broedvogel. Regels in cursief betreffen complementaire doelen (toelichting in Natura 2000 Doelendocument, paragraaf 3.3).

Onder iedere tabel wordt de landelijke staat van instandhouding (Svl) van betreffende habitatype of (vogel)soort genoemd. Indien de landelijke doelstelling van betreffende waarde afwijkt van wat kan worden verwacht uit de staat van instandhouding, is dit hier gemotiveerd. Indien de instandhoudingsdoelstelling van onderhavig gebied afwijkt van de landelijke doelstelling dan is dit nader gemotiveerd.

4.1 Habitatrictlijn: habitattypen

Habitatype H3140 - Kranswierwateren				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
073	Markermeer & IJmeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
130	Langstraat	behoud	behoud	ontwerpbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
146	Sarsven en De Banen	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van het habitatype kranswierwateren is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als ‘matig ongunstig’. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen wijkt af van de landelijke doelstelling op het aspect oppervlakte, omdat de uitbreiding voortkomt uit de boogde verbetering van de kwaliteit.

Habitatype H3150 – Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit ^a				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	behoud	behoud	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

067	Gelderse Poort	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
130	Langstraat	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) In het Natura 2000-landschap riviereengebied ligt een speciale opgave voor verbetering verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van krabbenscheerbegroeiingen en de daaraan gekoppelde fauna.

De staat van instandhouding van het habitatype meren met krabbenscheer en fonteinkruiden is beoordeeld als 'matig ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

Habitatype H4010B – Vochtige heiden (<i>laagveengebied</i>)				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte^a en behoud kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
034	Weerribben	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit

(a) De uitbreiding oppervlakte vindt plaats met het oog op duurzaam behoud van vormen met een goede kwaliteit (verbetering structuur & functie).

De staat van instandhouding van het habitatype vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als 'matig ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen wijkt af van de landelijke doelstelling op het aspect oppervlakte, omdat de mogelijkheden voor uitbreiding vooralsnog onzeker en beperkt is.

Habitatype H6410 - Blauwgraslanden				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
015	Van Oordt's Mersken	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
021	Lieftingsbroek	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
028	Elperstroomgebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
046	Bergvennen & Brecklenkampse Veld	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
047	Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	behoud	behoud	ontwerpbesluit
049	Dinkelland	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
051	Lonnekermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

058	Landgoederen Brummen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
060	Stelkampsveld	uitbreiding	behoud	concept-ontwerp
061	Korenburgerveen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
062	Willinks Weust	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
065	Binnenveld	uitbreiding	behoud	concept-ontwerp
069	Bruuk	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
080	Groot Zandbrink	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
083	Botshol	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
084	Duinen Den Helder - Callantsoog	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
107	<i>Donkse Laagten</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
116	Kop van Schouwen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
130	Langstraat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
131	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van het habitatype is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als ‘zeer ongunstig’¹⁸. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen wijkt af van de landelijke doelstelling op het aspect oppervlakte, omdat er geen ruimte in het gebied is om de het type uit te laten breiden, zonder dat dit ten koste gaat van andere habitatypen.

Habitatype H7140A – Overgangs- en trilvenen (<i>trilvenen</i>)				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
004	Duinen Terschelling	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
019	<i>Leekstermeergebied</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
048	Lemselermaten	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
065	Binnenveld	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
072	IJsselmeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
130	Langstraat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van het habitatype overgangs- en trilvenen, (*trilvenen*) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als respectievelijk ‘zeer ongunstig’ en ‘matig ongunstig’. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

¹⁸ De ‘staat van instandhouding’ wijkt af van de ‘staat van instandhouding’ zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (zie Natura 2000 profielendocument 2008 voor nadere uitleg).

Habitatype H7140B – Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
004	Duinen Terschelling	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	concept-ontwerp
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
034	Weerribben	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
083	Botshol	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
118	Oosterschelde	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
130	Langstraat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding voor overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B) is beoordeeld als ‘matig ongunstig’. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

Habitatype H7210 - Galigaanmoerassen				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	concept-ontwerp
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
059	Teeselinkven	behoud	behoud	ontwerpbesluit
061	Korenburgerveen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
085	Zwanenwater & Pettemerduinen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	ontwerpbesluit
130	Langstraat	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	behoud	behoud	ontwerpbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
142	Sint Jansberg	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van het habitatype galigaanmoerassen is beoordeeld als ‘matig ongunstig’. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen wijkt af van landelijke doelstelling op het aspect oppervlakte. Het habitatype komt verspreid door het gebied in pollen voor. Om de kwaliteit te verbeteren is uitbreiding van oppervlakte nodig.

Habitatype H91D0 - Hoogveenbossen				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	concept-ontwerp
024	Witterveld	behoud	behoud	ontwerpbesluit

025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	concept-ontwerp
034	Weerribben	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
040	Engbertsdijkvenen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
054	Witte Veen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
055	Aamsveen	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
061	Korenburgerveen	Behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
064	Wooldse Veen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	ontwerpbesluit
136	Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
145	Maasduinen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
149	Meinweg	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
150	Roerdal	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
155	Brunsummerheide	behoud	verbetering	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H6410 blauwgraslanden is toegestaan.

De staat van instandhouding van het habitatype hoogveenbossen is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als 'matig ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen wijkt af van de landelijke doelstelling, omdat er geen mogelijkheden voor uitbreiding en kwaliteit in het gebied aanwezig zijn. Dit zou ten koste gaan van het realiseren van de andere doelstellingen in het gebied is daarom gekozen voor een behoudsdoelstelling.

4.2. Habitatrichtlijn: soorten

H1042 – Gevlekte witsnuitlibel					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie					
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
002	<i>Duinen en Lage Land Texel</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
004	<i>Duinen Terschelling</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
013	<i>Alde Feanen</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	concept-ontwerp
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
051	Lonnekermeer	behoud	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
059	Teeselinkven	behoud	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
087	<i>Noordhollands Duinreservaat</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
088	<i>Kennemerland-Zuid</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
097	<i>Meijendel & Berkheide</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
133	<i>Kampina & Oisterwijkse Vennen</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
136	Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de habitatsoort gevlekte witsnuitlibel is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als respectievelijk 'zeer ongunstig' en 'matig ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1082 – Gestreepte waterroofkever					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie					
gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
014	Deelen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de habitatsoort gestreepte waterroofkever is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als respectievelijk ‘zeer ongunstig’ en ‘matig ongunstig’¹⁸. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1134 - Bittervoorn					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie					
gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
025	Drentsche Aa-gebied	behoud ^a	behoud	behoud	concept-ontwerp
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
056	Arkemheen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
070	Zuider Lingedijk & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud ^b	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkenstand, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
104	Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in oppervlakte leefgebied ten gunste van habitatype H3260 beken en waterplanten, *waterranonkels* (subtype A) is toegestaan.

(a) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitatypen schorren en zilte graslanden (H1330) of ruigten en zomen is toegestaan (H6430).

De staat van instandhouding van de bittervoorn is op het aspect leefgebied beoordeeld als 'gunstig'. De staat van instandhouding op het aspect populatie is onbekend¹⁸. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1149 – Kleine modderkruiper					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie					
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
015	Van Oordt's Mersken	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
016	Wijnjeterper Schar	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
065	Binnenveld	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
070	Zuider Lingedijk & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud ^a	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
104	Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
130	Langstraat	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
135	Kempenland-West	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
141	Oeffelter Meent	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitattypen schorren en zilte graslanden (H1330) of ruigten en zomen (H6430) is toegestaan.

De staat van instandhouding voor de kleine modderkruiper is beoordeeld als 'gunstig'. Alle gebiedsdoelen sluiten aan op de landelijke opgave. De staat van instandhouding op het aspect populatie is onbekend¹⁸. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1163 - Rivierdonderpad					
Landelijke doelstelling: behoud/uitbreiding omvang en behoud/verbetering kwaliteit leefgebied ^a					
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	behoud	concept-ontwerp
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
049	Dinkelland	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
073	Markermeer & IJmeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud ^b	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
148	Swalmdal	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
152	Grensmaas	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
157	Geuldal	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit

(a) Behoud omvang en kwaliteit leefgebied in de grote wateren en uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied in de beken.

(b) Enige achteruitgang in oppervlakte leefgebied ten gunste van broedvogelsoorten A021 Roerdomp of A298 Grote karekiet is toegestaan.

De staat van instandhouding van de rivierdonderpad is op het aspect populatie onbekend. Op het aspect leefgebied is de staat van instandhouding beoordeeld als 'matig ongunstig', dit betreft met name de beken (circa 10% van het leefgebied van de soort)¹⁸. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1318 – Meervleermuis (zomer)					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie					
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
012	<i>Sneekerveergebied</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
073	Markermeer & IJmeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
093	<i>Polder Zeevang</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp

De staat van instandhouding van de meervleermuis is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als 'gunstig'¹⁸. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1340 – Noordse woelmuis					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie					
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	verbetering	behoud	ontwerpbesluit
009	Groote Wielen	uitbreiding	verbetering	behoud	ontwerpbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
011	<i>Witte en Zwarte Brekken</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
012	<i>Sneekermeergebied</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	uitbreiding	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
100	Voornes Duin	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	besluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	verbetering	uitbreiding	besluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
106	<i>Boezems Kinderdijk</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
108	Oude Maas	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
111	Hollands Diep	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
114	Krammer-Volkerak	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
115	Grevelingen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
116	Kop van Schouwen	behoud	verbetering	behoud	ontwerpbesluit
118	Oosterschelde	uitbreiding	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de noordse woelmuis is op het aspect leefgebied beoordeeld als 'zeer ongunstig'. De staat van instandhouding van het aspect populatie is onbekend¹⁸. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

H1903 - Groenknolorchis					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit biotoop ten behoeve van uitbreiding populatie					
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
003	Duinen Vlieland	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
004	Duinen Terschelling	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
005	Duinen Ameland	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
008	Lauwersmeer	behoud	behoud	behoud	concept-ontwerp
018	Rottige Meenthe & Brandemeer	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	concept-ontwerp
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
088	Kennemerland-Zuid	behoud	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
100	Voornes Duin	uitbreiding	behoud	uitbreiding	besluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
115	Grevelingen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
116	Kop van Schouwen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de habitatsoort groenknolorchis is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als ‘matig ongunstig’¹⁸. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen wijkt af van landelijke doelstelling, omdat dankzij het actieve beheer reeds herstel is opgetreden.

H4056 – Platte Schijfhoren					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie					
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de habitatsoort platte schijfhoren is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als ‘matig ongunstig’. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

4.3 Vogelrichtlijn: broedvogels

Voor de doelen op gebiedsniveau die aangeven dat het leefgebied nog niet op orde is, is gekozen voor een “en/of” formulering. Daarmee wordt op het niveau van de Natura 2000-beheerplannen “ruimte gelaten” om te bepalen of ingezet wordt op uitbreiding omvang én verbetering kwaliteit leefgebied of dat wordt ingezet op alleen verbetering kwaliteit of alleen uitbreiding omvang leefgebied

A021b – Roerdomp				
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
005	Duinen Ameland	behoud	behoud	ontwerpbesluit

006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	ontwerpbesluit
008	Lauwersmeer	behoud	behoud	concept-ontwerp
013	Alde Feanen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
014	Deelen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	<i>Rottige Meenthe & Brandemeer</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>concept-ontwerp</i>
020	Zuidlaardermeergebied	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
075	Ketelmeer & Vossemeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
085	Zwanenwater & Pettemerduinen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	<i>Polder Westsaan</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	concept-ontwerp
137	<i>Strabrechtse Heide & Beuven</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>

De staat van instandhouding van de roerdomp (broedvogel) is beoordeeld als 'zeer ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

A022b – Woudaap				
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
137	<i>Strabrechtse Heide & Beuven</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>

De staat van instandhouding van de woudaap (broedvogel) is beoordeeld als 'zeer ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

A029b – Purperreiger				
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
014	Deelen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	ontwerpbesluit
106	Boezems Kinderdijk	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de purperreiger is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als respectievelijk 'zeer ongunstig' en 'matig ongunstig'. Gezien het recente herstel van de populatie wijkt de doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen af van de landelijke doelstelling.

A119b – Porseleinhoen				
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
003	Duinen Vlieland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
005	Duinen Ameland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
008	Lauwersmeer	behoud	behoud	concept-ontwerp
009	Groote Wielen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
012	Sneekermeergebied	behoud	behoud	ontwerpbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
019	Leekstermeergebied	behoud	behoud	ontwerpbesluit
020	Zuidlaardermeergebied	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
023	Fochteloërveen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
033	Bargerveen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
066	Uiterwaarden Neder-Rijn	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
068	Uiterwaarden Waal	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
075	Ketelmeer & Vossemeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
078	Oostvaardersplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	ontwerpbesluit
106	Boezems Kinderdijk	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	concept-ontwerp
140	Groote Peel	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van het porseleinhoen (broedvogel) is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als respectievelijk ‘zeer ongunstig’ en ‘matig ongunstig’. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen wijkt af van de landelijke doelstelling, omdat recent reeds herstel van de populatie is opgetreden.

A197b – Zwarte stern				
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
013	Alde Feanen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
014	Deelen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
068	Uiterwaarden Waal	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
083	<i>Botshol</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
094	Naardermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	ontwerpbesluit
106	Boezems Kinderdijk	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de zwarte stern (broedvogel) is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als respectievelijk 'zeer ongunstig' en 'matig ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

A229b – IJsvogel				
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
038	Uiterwaarden IJssel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
057	Veluwe	behoud	behoud	ontwerpbesluit
066	Uiterwaarden Neder-Rijn	behoud	behoud	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	concept-ontwerp

De staat van instandhouding van de ijsvogel (broedvogel) is beoordeeld als 'gunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

A292b – Snor				
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
008	Lauwersmeer	behoud	behoud	concept-ontwerp
013	Alde Feanen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
014	Deelen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
075	Ketelmeer & Vossemeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	ontwerpbesluit
106	Boezems Kinderdijk	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	concept-ontwerp

De staat van instandhouding van de snor (broedvogel) is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als respectievelijk 'gunstig' en 'zeer ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen wijkt af van de landelijke doelstelling. Dit gebied is één van de weinige gebieden in Nederland waar het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie wordt gehaald. Gezien de landelijke gunstige staat van instandhouding (met betrekking tot populatieomvang), is daarom behoud voldoende.

A295b – Rietzanger				
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
004	Duinen Terschelling	behoud	behoud	ontwerpbesluit
005	Duinen Ameland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
008	Lauwersmeer	behoud	behoud	concept-ontwerp
009	Groote Wielen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
012	Sneekermeergebied	behoud	behoud	ontwerpbesluit

013	Alde Feanen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
014	Deelen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
019	Leekstermeergebied	behoud	behoud	ontwerpbesluit
020	Zuidlaardermeergebied	behoud	behoud	ontwerpbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	ontwerpbesluit
035	Wieden	behoud	behoud	ontwerpbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
089	Eilandspolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	ontwerpbesluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	concept-ontwerp

De staat van instandhouding van de rietzanger (broedvogel) is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als 'gunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen sluit aan bij de landelijke doelstelling.

A298b – Grote karekiet				
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Besluit
014	Deelen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
018	<i>Rottige Meenthe & Brandemeer</i>	<i>uitbreiding</i>	<i>verbetering</i>	<i>concept-ontwerp</i>
034	Weerribben	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
035	Wieden	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
074	Zwarte Meer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
075	Ketelmeer & Vossemeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
076	Veluwerandmeren	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
078	Oostvaardersplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
094	Naardermeer	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de grote karekiet (broedvogel) is beoordeeld als 'zeer ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Oostelijke Vechtplassen wijkt af van de landelijke doelstelling, omdat de beschikbare jaarlijkse tellingen (1992-2003) erop wijzen dat de populatie opvallend constant is in tegenstelling tot de meeste andere broedgebieden in Nederland.

4.4. Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

Overige niet-broedvogelsoorten			
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied			
Vogelsoort	Aantal gebieden	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A017 Aalscholver	26	behoud	behoud
A041 Kolgans	36	behoud	behoud
A043 Grauwe gans	31	behoud	behoud
A050 Smient	44	behoud	behoud
A051 Krakeend	35	behoud	behoud
A056 Slobeend	38	behoud	behoud
A059 Tafeleend ^a	17	behoud	behoud
A068 Nonnetje ^b	17	behoud	behoud

- (a) Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is landelijk een behoudsdoelstelling voor de tafeleend geformuleerd, vanwege slecht stuurbare oorzaken en enige compensatie door toename in de randmeren. (Natura 2000 doelendocument (2006), p205).
- (b) Ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is landelijk een behoudsdoelstelling geformuleerd voor het nonnetje vanwege slechte stuurbaarheid van vermoedelijke oorzaken (Natura 2000 doelendocument (2006), p206).

De staat van instandhouding van bovenstaande niet-broedvogelsoorten is beoordeeld als 'gunstig', tenzij anders aangegeven. Alle gebiedsdoelen van bovenstaande soorten sluiten aan bij de landelijke doelstelling.

Appendix

Toelichting op de selectie- en begrenzingscriteria die bij de aanwijzing van het Vogelrichtlijngebied Oostelijke Vechtplassen gebruikt zijn.

Onderstaande paragrafen zijn opgenomen in de Nota van toelichting van het Vogelrichtlijnbesluit.

3. Gebiedsbeschrijving, aanduiding leefgebied en begrenzing

3.2 Aanduiding leefgebied

Het gebied Oostelijke Vechtplassen is aangewezen als sbz onder de Vogelrichtlijn vanwege de aanwezigheid van open water, moerassen met verlandingsstadia en vochtige graslanden, die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn (art. 4.1) en fungeert tevens als broedgebied, ruigebied, overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (art. 4.2)¹⁹. De begrenzing van de sbz is zo gekozen dat een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat, voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/of voortplanten van bedoelde vogelsoorten. Het onderhavige gebied is tevens aangewezen als watergebied van internationale betekenis onder de Wetlands-Conventie vanwege de aanwezigheid van een bijzonder wetlandtype (criterium 1) en het voorkomen van kwetsbare of bedreigde soorten of gemeenschappen (criterium 2).

4. Vogelkundige- en wetlandwaarden

4.1 Kwalificerende vogelsoorten

De Oostelijke Vechtplassen kwalificeert als sbz onder de Vogelrichtlijn omdat het behoort tot één van de vijf belangrijkste broedgebieden voor Woudaapje, Purperreiger, Zwarte Stern en Ilsvogel²⁰ in Nederland.

Soorten van Bijlage I waarvoor het gebied tot "een van de vijf belangrijkste" in Nederland behoort

Soort	Art. 4	Brv ^a	Aantal NL ^b	% in 5e ^c	% in sbz ^d	Telperiode
Woudaapje <i>Ixobrychus minutus</i>	1	ja	10	2%	50%	1993-97
Purperreiger <i>Ardea purpurea</i>	1	ja	290	9%	9%	1993-97
Zwarte Stern <i>Chlidonias niger</i>	1	ja	1100	6,1%	7,5%	1993-97
Ilsvogel <i>Alcedo atthis</i>	1	ja	190	1%	1%	1993-97

(a) De kwalificatie betreft in het gebied broedende vogels (indien ingevuld met "ja")

(b) Omvang van de Nederlandse broedpopulatie (in paren)

(c) Aantal in het op vier na belangrijkste gebied (5e gebied) uitgedrukt als percentage van de landelijke broedpopulatie

(d) Aantal in het onderhavige gebied uitgedrukt als percentage van de landelijke broedpopulatie

4.2 Andere relevante vogelsoorten

Andere soorten van Bijlage I waarvoor het gebied van betekenis is, zijn Roerdomp en Porseleinhoen (broedvogels). Andere trekkende vogelsoorten waarvoor het gebied van betekenis is als overwinteringsgebied en/of rustplaats: Kolgans, Grauwe Gans, Krakeend, Smient, Slobeend, Tafeleend, Nonnetje en Wulp. Het moerasgebied en de rietkragen zijn verder van belang als broedgebied voor Snor, Rietzanger en Grote Karekiet (trekvoegels opgenomen in de nationale lijst van met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende soorten). De biotopen van deze vogels hebben mede de begrenzing van dit gebied bepaald.

¹⁹ De niet-cursief gezette zinsnede ontbreekt ten onrechte in het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit (gelet op de in paragraaf 4.2 van dat besluit vermelde vogelsoorten)

²⁰ Onderstreepte soorten zijn opgenomen in Bijlage I van de Richtlijn

4.3 Plaatselijke omstandigheden

Langs de Breukeleveense Plas en soms ook elders in het gebied bevindt zich een broedkolonie van de Purperreiger. De Purperreigers, die in de sbz broeden, foerageren verspreid in het gebied in moerasoevers en slootkanten. De Purperreigers die afkomstig zijn uit de broedkolonie in sbz Naardermeer foerageren in de Ankeveense Polder. Het Woudaapje, dat door zijn nachtelijke levenswijze moeilijk is te inventariseren, wordt aangetroffen in de Tienhovense Plassen, Kievitsbuurt, Ankeveense Plassen. Zwarte Sterns nestelen in diverse kolonies verspreid over het gebied en foerageren voornamelijk boven het open water van de plassen. De IJsvogel broedt verspreid in het gebied en foerageert langs de oevers van de plassen en tochten. Grote Karekieten worden vooral aangetroffen in rietkragen langs en rietpollen in de plassen. Snor en Rietzanger komen verspreid over het gebied voor in rietlanden en rietkragen. De Smient heeft rustplaatsen op de Ankeveense Plassen, Wijde Blijk en Loenderveense Plas. Laatstgenoemde plas en Ankeveense Plassen zijn van belang voor Tafeleend en Nonnetje. Kolgans en Grauwe Gans hebben slaapplekken op de Spiegelplas, Ankeveense Plassen en Breukeleveense Plas; de Kolgans heeft een voedselgebied in de Oostelijke Binnenpolder van Tienhoven en omgeving.

MINISTERIE VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Dir.-Gen. Landelijke Gebieden
en Kwaliteitszorg

Directie Natuur, Bos, Landschap en Fauna

NBLF-91-1186

15 oktober 1991

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Overwegende dat het gebied "Moerasterreinen Loosdrecht", dat wordt gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen en is gelegen in de gemeente Loosdrecht, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en vanwege zijn natuurwetenschappelijke betekenis en als zodanig een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onderdeel b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

dat het natuurmonument onderdeel vormt van de Ecologische Hoofdstructuur, zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (Kamerstukken II 1989-1990, 21 149, nrs. 2-3);

dat het natuurmonument een wezenlijk onderdeel vormt van het Vechtplassengebied en bestaat uit afwisselende verlandingsvegetaties zoals moerasbos, rietland, trilveen, moerasvegetaties en water;

dat als gevolg van de geologische en geomorfologische structuur, de ligging in een kwelzone, de gevarieerde opbouw van de bodem, de aanwezigheid van voedselarme en natte delen, alsmede de menselijke invloed een grote verscheidenheid bestaat in milieuomstandigheden;

dat zich in samenhang met en ten gevolge van deze verscheidenheid een groot aantal typen levensgemeenschappen heeft ontwikkeld;

dat in het natuurmonument minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen met daarbij behorende eveneens minder algemene tot zeldzame hogere plantesoorten, waaronder wettelijk beschermde soorten voorkomen;

dat het natuurmonument fungeert als broed- en pleisterplaats voor een groot aantal vogelsoorten waaronder in ons land minder algemene en zeldzame soorten;

dat het gebied een onderdeel is van het biotoop van een aantal zeldzame, waaronder wettelijk beschermde zoogdiersoorten;

dat het gebied derhalve niet alleen als van nationale, maar ook als van internationale betekenis is te beschouwen;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het onderhavige natuurmonument, dat hieronder niet alleen moeten worden begrepen de hierboven genoemde natuurwetenschappelijke waarden, maar ook de geomorfologische, bodemkundige en hydrologische gesteldheid, de voor de fauna noodzakelijke rust, de cultuurhistorische hoedanigheid en de landschappelijke waarden;

Overwegende tenslotte, dat de bescherming van dit natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gezien de beschikkingen van 16 oktober 1990, nr. NMF-90-10785, en van 14 december 1990, nr. NMF-90-12947, houdende het besluit dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van "Moerasterreinen Loosdrecht";

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Utrecht ingezonden beschouwingen en schrifturen, alsmede de te zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

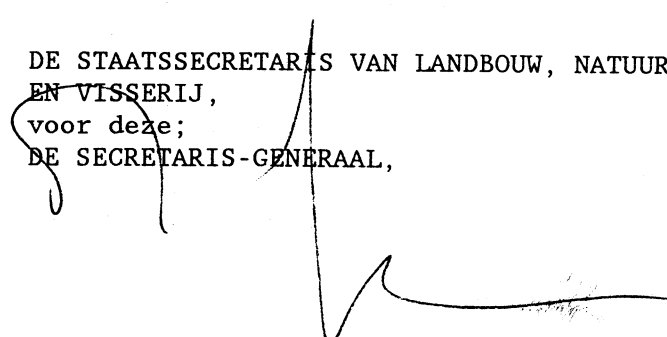
Gelet op artikel 7, in samenhang met artikel 9, van de Natuurbeschermingswet;

BESLUIT :

- I. Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument het gebied "Moerasterreinen Loosdrecht", voorzover gevormd door de percelen, kadastraal bekend gemeente Loosdrecht, sectie C, nrs. 261, 265, 875, 4143, 4144, 4145, 4146, 4149, 4150, 4153, 4155, 4253, 4258, 4266, 4271, 4295, 4296, 4297, 4313, 4315, 4319, 4324, 4325, 4335, 4399, 4479, 4625, 5026, 5027, 5185, 5338, 5344, 5389, 5390, 5391, 5393, 5409, 5474, 5540, 5541, 5545, 5546, 5577, allen gedeeltelijk en nr. 856 geheel; sectie F, nrs. 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 24, 30, 31, 33, 34, 35, 51, 54, 146, 147, 148, 538, 580, 812, 837, 840, 842, 845, 950, 952, 953, 954, 958, 1076, 1077, 1123, 1148, 1149, 1179, 1182, 1200, allen gedeeltelijk en nrs. 55 en 1199 geheel, een en ander zoals aangegeven op de bij deze beschikking behorende kaart BN 171.
- II. Bij deze beschikking gaat een toelichting die in samenhang met deze beschikking moet worden gelezen.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ,
voor deze;
DE SECRETARIS-GENERAAL,

TOELICHTING, behorende bij beschikking nr. NBLF-91-1186
van 15 oktober 1991

1. Inleiding

Het beschermd natuurmonument "Moerasterreinen Loosdrecht" wordt gevormd door de oostpunt van het riviertje de Drecht en ongeveer honderd terreinen met een totale oppervlakte van ca. 80 ha. Deze terreintjes bestaan uit meer of minder verlande petgaten die door vervening zijn ontstaan. In het westen van het gebied worden grote petgaten aangetroffen, afgewisseld door smalle legakkers. Meer naar het oosten vindt men kleinere petgaten, ingebed in een agrarisch cultuurlandschap. Dit verveningspatroon in combinatie met een unieke en sinds de Middeleeuwen vrijwel ongewijzigde verkaveling, waarbinnen de Drecht een belangrijke rol speelt heeft een belangrijke cultuurhistorische en landschappelijke waarde.

Door de aanwezigheid van petgaten in verschillende verlandingsstadia heeft het gebied een grote variatie aan plantengemeenschappen met minder algemene tot zeldzame plantesoorten. Tevens is het beschermd natuurmonument van belang voor een rijke en gevarieerde fauna. Het beschermd natuurmonument ligt in de gemeente Loosdrecht.

Het gebied maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (Kamerstukken II 1989/90, 21 149, nrs. 2 - 3). Hierbinnen is het als kerngebied aangeduid. In het Structuurschema Natuur en Landschapsbehoud (Kamerstukken II 1980/81, 16 820, nrs 1 - 2 en 1984/85, 16820, nrs. 3 - 4), vormt het natuurmonument een onderdeel van de Grote Landschapseenheid Vecht- en Plassengebied (GLE) en het potentiële Nationale Landschap De Vechtstreek.

2. Natuurwetenschappelijke betekenis en natuurschoon

2.1 algemeen

Het beschermd natuurmonument maakt deel uit van het Vechtplassengebied. Het Vechtplassengebied vormt - naast noordwest Overijssel - een van de belangrijkste laagveenmoerasgebieden van west en midden Europa.

Het complex terreinen waardoor het beschermd natuurmonument wordt gevormd omvat een groot aantal verlande petgaten. De huidige opbouw van het gebied is tot stand gekomen in een samenspel van natuurlijke ontwikkelingen en menselijk ingrijpen. Nadat in de Middeleeuwen de oorspronkelijke wildernis was ontgonnen tot regelmatig verkavelde landbouwgronden, is in later eeuwen, door de behoefte aan turf, een groot deel van het gebied vergraven. Door overexploitatie en/of windwerking zijn veel petgaten later overgegaan in uitgestrekte open waterplassen. Het beschermd natuurmonument bestond eertijds overwegend uit landbouwgrond. Door voortschrijding van het verveningsproces is later ook een groot deel van dit gebied vergraven. Naarmate de petgaten dichter bij de hogere zandgronden liggen blijken ze verspreider tussen de landbouwgronden voor te komen.

In de petgaten kwam een ontwikkeling op gang waarbij het ene vegetatietype werd opgevolgd door het andere, de zogenaamde successie. Doordat dit niet overal even snel gaat of niet overal even snel gaat of niet overal op hetzelfde tijdstip op gang komt, komt een scala aan verschillende verlandingsstadia voor, waaronder open water, rietlanden, trilvenen, struweel en moerasbos. Hierdoor is een grote rijkdom ontstaan aan natuurwaarden, zowel wat de vegetatie als wat de fauna betreft. Voor de instandhouding van deze waarden zijn twee factoren van overwegend belang:

- het instand blijven van kwel van matig voedselarm (mesotroof) grondwater uit de hogere zandgronden en buiten de kwelzones van hoge grondwaterstanden en voedselarme omstandigheden;
- een beheer, gericht op het behoud van diverse verlandingsstadia naast elkaar, zowel door het vastleggen van bepaalde stadia door zomer- en wintermaaien, als door het weer op gang brengen van de successie door het opnieuw maken van petgaten.

2.2 vegetatie

De moerasterreinen zijn in te delen in diverse typen, waaronder rietland, trilveen, moerasbos, (o.a. gagel)struweel en relictten van schraalgraslandvegetaties.

Er komt een groot aantal karakteristieke soorten voor, waaronder Snavelzegge, Waterdrieblad, Draadzegge, Ronde zegge, Grote boterbloem, Moeraslathyrus, Gagel, Moeraskartelblad, Rietorchis, Lage zegge, Blauwe zegge, Blauwe knoop en Sterzegge.

De eerstgenoemde twee soorten indiceren matig voedselrijke (mesotrofe) omstandigheden, welke veelal het gevolg zijn van kwel. Het zijn indicatoren voor de potentiële aanwezigheid van trilveenvegetaties. De laatste drie van de genoemde soorten zijn kenmerkend voor schraallandrelictten.

Landelijk gezien zijn trilveenvegetaties een zeer zeldzaam vegetatietype met een totale oppervlakte van 100 tot 150 ha. Op de plaatsen waar de abiotische uitgangssituatie goed is (wat bijvoorbeeld kan blijken uit de aanwezigheid van de genoemde indicatoren) kan het areaal worden vergroot.

2.3 fauna

Het beschermd natuurmonument maakt deel uit van het leefgebied van de hier voorkomende Das, terwijl, hoewel geen recente gegevens bekend zijn, het betrokken gebied deel uitmaakt van het voor de zeldzame Visotter belangrijke Vechtplassengebied.

Voorts is vermeldenswaard het voorkomen van de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis.

In de moerasgebieden in de gemeente Loosdrecht is een belangrijke broedvogel populatie aanwezig met soorten als Roerdomp, Purperreiger, Waterral, Porseleinhoen, Klein waterhoen, Zwarte stern, Bruine kiekendief, Havik, Sprinkhaanrietzanger en Kleine karekiet.

Van de reptielen en amfibieën zijn waargenomen: Ringslang, Heikikker, Bruine en Groene kikker, Pad en Kleine watersalamander. Met name het voorkomen van de eerstgenoemde twee soorten is bijzonder.

Van de libellenfauna zijn bij een beperkte inventarisatie in 1986 karakteristieke laagveensoorten als *Brachytron pratense*, *Aeshna sioscleles* en vermoedelijk *Cordulia aenea* waargenomen. Op vergelijkbare wijze kwam een lijst van 14 soorten dagvlinders tot stand met soorten als Groot dikkopje, Oranjetip, Icarusblauwtje, Argusvlinder en Bruin zandooje.

2.4 natuurschoon

Door de grote afwisseling van open water, moerassen, moerasbossen en rietland en de relatieve ongereptheid is het beschermd natuurmonument van grote betekenis uit een oogpunt van natuurschoon.

3. Begrenzing

De begrenzing van de tot het beschermd natuurmonument behorende terreinen (en wateren) is zo gekozen, dat er in ecologisch, geomorfologisch en landschappelijk opzicht een onderling samenhangend geheel onder de werking van de Natuurbeschermingswet is gebracht.

In het noorden wordt het gebied, waarbinnen het beschermd natuurmonument is gelegen begrensd door de Kromme Rade en in het zuiden door de Weersloot. De situering en nadere begrenzing zijn aangegeven op de bij de beschikking behorende kaart BN171. In totaliteit betreft het ca 100 verschillende terreinen die verspreid in het voornoemde gebied voorkomen. De begrenzing is mede gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- alle als natuurterreinen aan te merken terreindelen zijn binnen de begrenzing opgenomen;
- de in agrarisch gebruik zijnde graslanden zijn buiten de begrenzing gehouden; deze gronden vallen onder de Regeling Beheersovereenkomsten 1988 (Stc. 1988, 149), de zogenaamde Relatienotagebieden.

4. Bescherming krachtens andere instrumenten

De onder de Regeling Beheersovereenkomsten 1988 (en dus niet binnen de begrenzing van het beschermd natuurmonument) vallende gronden hebben de status van reservaatgebied. In deze gebieden zijn de te beschermen waarden van natuur en landschap zodanig, dat er op den duur geen rendabele bedrijfsvoering mogelijk wordt geacht. Het ligt in de bedoeling dat deze gebieden worden aangekocht en in beheer worden genomen bij een natuurbeschermingsorganisatie. Zolang de agrarische bedrijfsvoering wordt voortgezet kunnen beheersovereenkomsten voor deze gebieden worden afgesloten. Tevens is de Regeling Onderhoudsovereenkomsten Landschapselementen (Stc. 1977, 182) van toepassing.

Op het beschermd natuurmonument is het Streekplan Utrecht van toepassing (vastgesteld op 28 november 1986). In dit streekplan wordt het beschermd natuurmonument aangeduid als "Agrarisch gebied met natuurwaarden" en "Natuurgebied".

Voorts is van kracht het Bestemmingsplan "Tussen de Dijken" (goedgekeurd door de Kroon op 28 mei 1987). Dit bestemmingsplan betreft o.m. het meest westelijk deel van het beschermd natuurmonument en geeft daar de bestemmingen "Natuurgebied A" , "Natuurgebied B" en "Bos".

Ten slotte is op het merendeel van het beschermd natuurmonument het Bestemmingsplan "Landelijk gebied" van de gemeente Loosdrecht van kracht. Dit bestemmingsplan is gedeeltelijk goedgekeurd door de Kroon op 25 augustus 1988 en kent aan het betrokken deel van het beschermd natuurmonument de bestemmingen "Natuurgebied" en "Agrarische doeleinden A" toe (gronden bestemd voor agrarische bedrijfsvoering met behoud en/of herstel van aldaar voorkomende dan wel daaraan eigen natuurwetenschappelijke en/of landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden).

Aan de bestemming "Agrarische doeleinden B" (produktiegebied) is door Gedeputeerde Staten en de Kroon goedkeuring onthouden.

5. Huidig gebruik en beheer

Over het beheer in het verleden is weinig bekend. Vermoedelijk is het gebruik beperkt geweest tot het hooien en/of beweiden van legakkers, het maaien van riet, het maaien van trilveen- en andere moerasvegetaties, de jacht en de visserij.

Het huidige gebruik is beperkt tot het eens per drie à vier jaar snijden van riet in enkele percelen, het incidenteel kappen van houtgewas langs sloten die onderworpen zijn aan de schouwplicht en het schonen van schouwplichtige sloten.

Een groot deel van de vegetatietypen in het gebied heeft een halfnatuurlijk karakter en is afhankelijk van beheer door de mens. Door voortschrijdende successie en het uitblijven van beheersmaatregelen is de oppervlakte moerasbos toegenomen ten koste van rietland en trilveen. Het achterwege blijven van natuurwetenschappelijk verantwoord beheer vormt een bedreiging voor de verscheidenheid van de nog aanwezige vegetaties. Een externe bedreiging is met name de achteruitgang in kwaliteit en kwantiteit van het kwelwater.

Het genot van de jacht is door de betrokken grondeigenaren verhuurd. De betrokken terreinen zijn niet in recreatief of agrarisch gebruik.

6. Gewenst beheer

Hoofddoelstelling t.a.v. het beheer van het beschermd natuurmonument is een zo hoog mogelijke diversiteit aan levensgemeenschappen die karakteristiek zijn voor een laagveenplassenlandschap aan de voet van een stuwwal. Dit is te realiseren door zowel in eutrofe als in mesotrofe milieus alle stadia uit de verlandingsreeks aanwezig te laten zijn.

Deze karakteristieke diversiteit kan nog worden versterkt door in sommige stadia verschillende beheersvormen naast elkaar toe te passen, bijvoorbeeld zomermaaien naast wintermaaien. Vanwege de hoge zeldzaamheid en landelijk sterke bedreiging van levensgemeenschappen

van het mesotrofe milieu dienen het behoud en herstel hiervan speciale nadruk te krijgen.

Voor realisering van de bovenomschreven hoofddoelstelling is verbetering van de hydrologie van het gebied van groot belang. Dit betekent toename van de hoeveelheid kwelwater en bewaking van de kwaliteit van het grondwater dat naar het gebied toestroomt, door vermindering van onttrekking en vervuiling in het waterherkomstgebied op de Goois-Utrechtse heuvelrug.

Ook zijn verbetering van de kwaliteit van het inlaatwater en het terugdringen van vervuiling binnen het beschermd natuurmonument van belang.

In verband met de in het beschermd natuurmonument voorkomende fauna is het van belang dat de rust in het gebied wordt gehandhaafd.

7. Rechtsgevolgen van de aanwijzing

De toepassing van de Natuurbeschermingswet is gericht op de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de in het gebied aanwezige natuurwaarden en het natuurschoon.

In het algemeen kan worden gesteld dat het sinds jaar en dag in het beschermd natuurmonument bestaande gebruik in zijn huidige omvang en intensiteit, behoudens de hierna genoemde uitzonderingen, zonder vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet kan worden voortgezet. Desalniettemin is het gewenst om het gebruik en beheer van het beschermd natuurmonument meer te richten op behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurwaarden van het gebied.

7.1 Rechtsgevolgen ex artikel 12 (vergunningen)

Volgens artikel 12 van de Natuurbeschermingswet is het verboden zonder vergunning handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen die schadelijk zijn voor het natuurschoon of voor de natuurwetenschappelijke betekenis van een als beschermd natuurmonument aangewezen gebied.

Onder de werking van dit artikel vallen niet alleen schadelijke handelingen die binnen het beschermd natuurmonument worden verricht, maar ook handelingen die buiten het beschermd natuurmonument plaatsvinden en schadelijk zijn voor het natuurschoon of voor de natuurwetenschappelijke waarden van het beschermd natuurmonument.

Het is niet mogelijk op voorhand precies aan te geven welke handelingen al dan niet vergunningplichtig zijn. In de eerste plaats hangt dit samen met de gevarieerde opbouw van het beschermd natuurmonument. In de tweede plaats kunnen handelingen in aard en intensiteit sterk verschillen. Gezien het grote aantal verschillende mogelijkheden dat zich kan voordoen, zal van geval tot geval moeten worden vastgesteld of een vergunning is vereist.

Teneinde ten aanzien van het voorgaande de gedachten te bepalen wordt hierna een aantal voorbeelden gegeven van handelingen binnen het beschermd natuurmonument, die, gelet op de te verwachten schadelijke effecten, aan een vergunning gebonden zullen zijn. Het is een

niet-limitatieve opsomming.

- bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet;
- plaatsen of aanleggen van - al dan niet aan hun bestemming onttrokken - voer- en vaartuigen, caravans en tenten;
- aanbrengen of aanleggen van oeverbeschoeiingen;
- aanleggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, installaties of apparatuur;
- aanleggen of verharden van wegen, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding van enige omvang;
- aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen;
- ontgronden, bodem verlagen, aanleggen van waterlossingen, ophogen, egaliseren, ontginnen;
- opslaan, storten, bergen, lozen of deponeren van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, (vloei)stoffen of produkten;
- beoefenen van vormen van gemotoriseerde buitensport (motorsport, modelvliegtuigsport e.d.);
- verrichten van handelingen die wijziging of intensivering van het bestaande bodemgebruik beogen of ten gevolge (kunnen) hebben;
- verrichten van handelingen die wijziging van de waterhuishouding of waterstand beogen of ten gevolge (kunnen) hebben;
- aanwenden van bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen, kunstmeststoffen en organische meststoffen zowel op het land als in het water;
- het dunnen, rooien, vellen en planten van bomen, houtopstanden en ander houtgewas of sierplanten;
- het uitoefenen van de jacht met uitzondering van de jacht op basis van overeenkomsten, aangegaan, c.q. vergunningen, verleend vóór de datum van deze beschikking. Bij het verlopen van de geldigheidsduur van deze overeenkomsten en vergunningen dient voor voortzetting van de jacht vergunning op grond van artikel 12 van de Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd.

Handelingen buiten het beschermd natuurmonument zijn vergunningplichtig voorzover daardoor direct aanwijsbare schade aan het beschermd natuurmonument ontstaat. Ook hier geldt, dat voor het sinds jaar en dag bestaande gebruik in zijn huidige vorm en intensiteit geen vergunning is vereist.

Voorbeelden van handelingen buiten het beschermd natuurmonument, waarvoor een vergunning is vereist, zijn :

- handelingen die wijzigingen in de grondwaterstand of waterhuishouding en waterkwaliteit in het beschermd natuurmonument ten gevolge hebben;
- het aanbrengen of inrichten van voorzieningen of het uitoefenen van activiteiten die tot verstoring van het beschermd natuurmonument kunnen leiden, zoals bijvoorbeeld recreatieve voorzieningen of activiteiten;
- het opslaan, storten, bergen, deponeren of lozen van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, (vloei)stoffen, hulpstoffen, producten of materialen, voorzover deze van negatieve invloed kunnen zijn op de natuurwetenschappelijke waarden en het natuurschoon van het beschermd natuurmonument.

Geen vergunning is vereist voor handelingen, welke zijn voorzien in een beheersplan ex artikel 14 van de Natuurbeschermingswet.

Het aanvragen van een vergunning dient krachtens artikel 13, eerste lid, van de wet per aangetekende brief aan het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij te geschieden (Directie Natuur, Bos, Landschap en Fauna, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag).

Omdat het in de praktijk voor de betrokkenen vaak moeilijk is te beoordelen of in een bepaald geval een vergunning is vereist, wordt met inachtneming van het voorgaande geadviseerd de hulp in te roepen van de Consulent Natuur, Bos, Landschap en Fauna te Utrecht.

7.2 Rechtsgevolgen ex artikel 14 (beheersplan)

Volgens artikel 14 van de Natuurbeschermingswet kan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, in overeenstemming met de eigenaar en de gebruiker, telkens voor een periode van ten hoogste drie jaar voor een beschermd natuurmonument of een gedeelte daarvan een beheersplan vaststellen, dat het behoud of het herstel van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke waarden ten doel heeft. Ingevolge het derde lid van artikel 12 van de wet is voor in het beheersplan neergelegde handelingen geen vergunning vereist. Daarnaast brengt het beheersplan met zich, dat de eigenaar en de gebruiker duidelijkheid verkrijgen over de handelingen die zouden moeten worden nagelaten in verband met het behoud van de kwaliteiten van het beschermd natuurmonument. Aan de betrokkenen kan een vergoeding worden toegekend voor de uit het beheersplan voortvloeiende kosten of lasten, die redelijkerwijs niet of niet geheel voor hun rekening behoren te komen.

De totstandkoming van (een) beheersplan(nen) voor het onderhavige gebied zal worden bevorderd. Dit (deze) beheersplan(nen) zal (zullen) gebaseerd worden op de voor het beschermd natuurmonument gemaakte beheersvisie.

7.3 Rechtsgevolgen ex artikel 16

Volgens artikel 16 van de Natuurbeschermingswet is het verboden een beschermd natuurmonument te verontreinigen, daarin planten, bloemen of takken uit te steken, te plukken of af te snijden of te vervoeren, dieren te verontrusten, te vangen of te doden of zulks te pogen of in het algemeen daarin schade aan de natuur toe te brengen. Dit artikel is met name gericht op bezoekers (bijv. recreanten) van het beschermd natuurmonument en geldt niet voor de eigenaar, gebruikers en hun huisgenoten, onverminderd het bepaalde bij de artikelen 12 en 14, derde lid.

Op grond van artikel 16 kunnen schadelijke activiteiten door bezoekers van het beschermd natuurmonument worden tegengegaan.

Voor zover men handelingen verricht die het gevolg zijn van de

uitvoering van een overeenkomst welke men (met eigenaar of gebruiker) is aangegaan vóór de aanwijzing als beschermd natuurmonument (bijv. verhuring van jacht) geldt dit verbod niet (artikel 16, tweede lid, onderdeel b).

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij kan van dit verbod ontheffing verlenen (artikel 16, tweede lid, onderdeel c).
Met behulp van dit artikel is het mogelijk op te treden tegen eventueel verrichten van schadelijke handelingen door bezoekers.

7.4 Rechtsgevolgen ex artikel 17

Volgens artikel 17 van de Natuurbeschermingswet is het verboden, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich te bevinden in of op een water, dat deel uit maakt van een beschermd natuurmonument, indien op duidelijk zichtbare wijze is kenbaar gemaakt dat de toegang tot dit water verboden is. Dit artikel komt overeen met artikel 461 van het Wetboek van strafrecht. Ingevolge dit artikel is het mogelijk dat (delen van) wateren, al dan niet voor bepaalde delen van het jaar, afgesloten worden ten behoeve van het behoud of herstel van de natuurwaarden.

8. Inlichtingen

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot het Consulentenschap Natuur, Bos, Landschap en Fauna van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, in de provincie Utrecht.
Griffioenlaan 2, Postbus 20030, 3502 LA Utrecht.
Telefoon 030-859111.

Directeur Natuur, Bos, Landschap en Fauna

NBLF-93-9493

20 oktober 1993

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Overwegende, dat het gebied "Terra Nova e.o.", dat wordt gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen en dat is gelegen in de gemeenten Loenen en Loosdrecht, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en vanwege zijn natuurwetenschappelijke betekenis en als zodanig een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onderdeel b, van de Natuurbeschermingswet;

dat het natuurmonument deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur, zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (Kamerstukken II 1989-1990, 21 149, nrs. 2-3);

dat het natuurmonument een wezenlijk onderdeel vormt van het Vechtplassengebied en bestaat uit wateren, oeverzones, legakkers, graslanden en moerasbos;

dat het natuurmonument dankzij een veelheid aan milieugradiënten door de ligging op de overgang van Vecht naar Vechtplassen en de menselijke invloeden in het verleden, binnen het gebied "Oostelijke Vechtplassen" een geheel eigen positie inneemt;

dat binnen het natuurmonument het oorspronkelijke systeem van legakkers en petgaten, kenmerkend voor de ontstaanswijze van dit verversingsgebied, nog steeds zichtbaar is;

dat het natuurmonument een grote botanische en (avi-)faunistische rijkdom kent door de aanwezigheid van een hoogwaardig aquatisch milieu, door de rust en door de aanwezigheid van goed ontwikkelde verlandingsstadia in de successiereeks van open water tot moerasbos;

dat het natuurmonument ten aanzien van de flora van grote betekenis is door de aanwezigheid van diverse stadia van de verlandingsreeks en het voorkomen van minder algemene en zeldzame plantesoorten, waaronder enkele op grond van artikel 22 van de Natuurbeschermingswet beschermde soorten;

dat het natuurmonument in ornithologisch opzicht van nationale en internationale betekenis is door het voorkomen van vele broedende, fouragerende en op trek zijnde vogels, waaronder enkele minder algemene en zeldzame soorten;

dat in het natuurmonument biotopen aanwezig zijn voor een aantal minder algemene en zeldzame zoogdieren, vissen, reptielen en amfibieën, waaronder enkele op grond van artikel 22 van de Natuurbeschermingswet beschermde soorten;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het onderhavige natuurmonument, dat hieronder niet alleen moeten worden begrepen de hierboven genoemde natuurwetenschappelijke waarden, maar ook de geomorfologische, bodemkundige en hydrologische gesteldheid, de voor de fauna noodzakelijke rust, de cultuurhistorische hoedanigheid en de landschappelijke waarden;

Overwegende tenslotte, dat de bescherming van het natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gezien de beschikking van 21 oktober 1992, kenmerk NBLF-92-9457, houdende het besluit, dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van het gebied "Terra Nova e.o.";

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Utrecht ingezonden beschouwingen en schrifturen, alsmede de te zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

Gelet op artikel 7, in samenhang met artikel 9, zevende lid, van de Natuurbeschermingswet;

BESLUIT:

Artikel 1

Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument het gebied "Terra Nova e.o", voorzover gevormd door de percelen, kadastraal bekend gemeente

Vreeland, sectie A, nummers 1159, 1507 ged., 1579 en 1581;

Loenen, sectie E, nummers 45 ged., 48 ged., 49 ged., 465 ged., 509 ged., 656, 657, 674 ged., 675, 687 en 688;

Loosdrecht, sectie H, nummers 260, 274, 322, 368, 369 ged., 372, 376 ged., 420, 429, 431 t/m 446, 448 en 451 t/m 457, een en ander zoals is aangegeven op de bij deze beschikking behorende kaart BN 192.

Artikel 2

De bij deze beschikking behorende toelichting maakt deel uit van deze beschikking.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ,

J.D. Gabor

drs. J.D. Gabor

TOELICHTING BIJ BESCHIKKING NBLF-93-9493

1. INLEIDING

Tot het beschermd natuurmonument "Terra Nova en omgeving" behoren:

- de wateren, legakkers en oeverlanden van de Westelijk Loenderveense Plas, waaronder delen van het landgoed Terra Nova;
- de wateren en oeverlanden van de Wijde Blick (voor zover gelegen in de provincie Utrecht), waaronder delen van het landgoed Slotzicht.

De totale oppervlakte bedraagt ca 100 hectare.

Het beschermd natuurmonument ligt tussen de dorpen Loenen en Vreeland op de overgangszone van Vecht naar Vechtplassen, op de gradiënt van rivierinversiegronden naar de veenvlakte. Zowel opgaand bos en graslanden op de stroomruggronden als oeverzones met moerasbos, legakkers en open water van het plassengebied maken deel uit van het beschermd natuurmonument. In en op het water en op de legakkers, oeverzones en landgoederen zijn de botanische en faunistische waarden hoog. Dit hangt nauw samen met de rust en de goede waterkwaliteit van de Westelijk Loenderveense Plas.

Het beschermd natuurmonument is gelegen in de gemeenten Loenen en Loosdrecht.

2. NATUURWETENSCHAPPELIJKE BETEKENIS

2.1 Algemeen

De Vechtstreek kenmerkt zich door een grote verscheidenheid aan bodemtypen als gevolg van een grote variatie aan geologisch moedermateriaal, erosie en de uiteenlopende wijzen van beheer door de mens. Deze variatie heeft gezorgd voor een grote biologische rijkdom. Binnen het beschermd natuurmonument is de overgang van rivierkleilandschap direct grenzend aan laagveenlandschap nog gaaf. Het is uniek in Nederland dat een intact laagveenplassengebied met legakkers en petgaten onmiddellijk grenst aan rivierkleiafzettingen. Binnen het Utrechtse Vechtplassengebied is het gebied rond Terra Nova en de Westelijk Loenderveense Plas tevens van groot belang vanwege een bijzonder hoogwaardig aquatisch milieu.

2.2 Flora en vegetatie

In het beschermd natuurmonument komen veel verschillende vegetatietypen voor als gevolg van de rijkdom aan bodemgradiënten en de verschillende invloeden van de mens hierop. De belangrijkste botanische waarden van het beschermd natuurmonument zijn gekoppeld aan de goede waterkwaliteit van de Westelijk Loenderveense Plas. In de wateren en op de legakkers van deze plas vinden we soorten uit verschillende verlandingsstadia van open water naar moerasbos met o.a. drijftilvegetaties. De watervegetaties zijn goed ontwikkeld. Daarnaast komen ook vele oever- en moerasplanten voor. De diversiteit is groot. Het (plaatselijk relatief véél) voorkomen van bijvoorbeeld kranswiervegetaties wijst op een goede waterkwaliteit. Het betreft hier het *Charetum hispidae*, één van de meest bedreigde plantengemeenschappen in Nederland.

Deze plantengemeenschap is indicatief voor laagveenplassen met een goede waterkwaliteit. Ook andere plantesoorten, waaronder minder algemene tot zeldzame soorten, profiteren van de goede waterkwaliteit zoals diverse fonteinkruiden, Aar- en Kransvederkruid, Blaasjeskruid, Kikkerbeet, Krabbescheer, meerdere zeggesoorten en Waterdrieblad. Deze laatste soort is tevens aangewezen als beschermde plantesoort op grond van de Natuurbeschermingswet.

Het parkbos op landgoed Terra Nova heeft kenmerken van verschillende vegetatietypen zoals vochtig elzen-essenbos, iepenrijk eiken-essenbos en elzenbroekbos. Het bos is soortenrijk en heeft een rijke stinzefflora. Stikstofindicatoren verwijzen naar de ontstaanswijze van het landgoed. Op de legakkers groeien o.a. elzenbroekbos en wilgenstruweel.

De graslanden ten zuiden van het landgoed Terra Nova hebben rijk ontwikkelde slootkanten en greppels met verlandingsvegetaties van krabbescheer en waterscheerling. De waterkwaliteit is goed. Bijzondere soorten, waaronder kwelindicatoren, zijn diverse fonteinkruiden, Vederkruid, Holpijp, Lidrus en Zwanebloem. Deze laatste is tevens een krachtens de Natuurbeschermingswet beschermde plantesoort.

Op het landgoed Slotzicht ligt een goed ontwikkeld elzenbroekbos met een rijke mossenvegetatie. In de vijverpartijen, sloten en greppels komen diverse fonteinkruiden en kranswieren voor. Ook soorten als Kikkerbeet en Holpijp worden aangetroffen. Een bijzondere soort is hier Moeraszoutgras, indicator voor brak water.

2.3 Fauna

Het beschermd natuurmonument is ondanks zijn hoge natuurwetenschappelijke waarden een gebied waarvan weinig (actuele) inventarisatiegegevens bekend zijn.

Het beschermd natuurmonument is als broedterrein voor moeras- en watervogels van internationale betekenis (onderdeel van het Oostelijke Vechtplassengebied). Inventarisatiegegevens duiden op meerdere zeldzame soorten als Grote en Kleine karekiet, Rietzanger, Sprinkhaanrietzanger, Waterral, Snor en Bruine kiekendief. Tot enkele jaren terug hebben ook Woudaapje en Roerdomp in het gebied gebroed. Ook Spotvogel en IJsvogel broeden in het beschermd natuurmonument, hetgeen in combinatie met de vorige soorten duidt op een gevarieerd landschap. Het beschermd natuurmonument fungeert als rust- en voedselgebied voor diverse zeldzame soorten die in de directe nabijheid broeden, zoals Purperreiger, Aalscholver en Zwarte stern. Tevens kent het gebied meerdere vaste wintergasten, waaronder Nonnetje, Grote zaagbek, Blauwe kiekendief en Roerdomp. De Visarend is een bijzondere jaarlijks terugkerende gast in de nazomer/herfst en voorjaar.

In het kader van de Derde Nota Waterhuishouding heeft een inventarisatie plaatsgevonden van knelpunten in de ecologische hoofdstructuur voor de Otter. Uit die inventarisatie komt het gebied (m.n. de Westelijk Loenderveense Plas) naar voren als een geschikt leefgebied voor de Otter. In het otterplan van het Consulentenschap Natuur, Bos, Landschap en Fauna in Utrecht worden de gebieden "Terra Nova" en "Loenderveen-west" met name genoemd als potentieel fourageer-, rust- en nestelgebied voor de Otter. Onbevestigde berichten doen melding van waarneming van ottersporen in het bescherm natuurmonument in de winterperiode 1990/1991. De visfauna in het gebied duidt op helder en schoon water, met soorten als Zeelt, Grote modderkruiper, Rietvoorn, Blankvoorn, Bittervoorn en de Rivierdonderpad. De laatste twee zijn krachtens de Natuurbeschermingswet aangewezen als beschermde diersoorten.

In het beschermd natuurmonument komen tevens diverse amfibieën en reptielen voor, waaronder de Ringslang en de Heikikker. Beide soorten zijn landelijk sterk bedreigd (biotoopverlies) en wettelijk beschermd. Als biotoop voor de herpetofauna ligt het gebied niet geïsoleerd, maar maakt het deel uit van een groot aaneengesloten gebied van plassen, moerassen, vochtige bossen, weilanden en sloten en is als zodanig onlosmakelijk verbonden met het moerasgebied van de Kortenhoeftse en Loosdrechtse Plassen.

3. NATUURSCHOON

Het beschermd natuurmonument maakt onderdeel uit van de zeer korte en nog gave overgang van Vecht naar Vechtplassen, met langs de Vecht op de stroomruggronden de beide landgoederen met parkbos, hoogstamboomgaard en graslanden, overgaand in broekbos, moeras, legakkers en open water.

De grote landschappelijke waarde hangt samen met de herkenbaarheid van de diverse bodemgradiënten en de karakteristieke parkaanleg met opgaande beplanting van de buitenplaatsen Terra Nova en Slotzicht. Het beschermd natuurmonument valt binnen het vroegere inundatiegebied van de Nieuwe Waterlinie met het fort Kijkuit in Vreeland en het fort Spion bij Loenen tegen de Loenderveense Plas. Door de zogenaamde "verboden kringen wet", met bepalingen ten aanzien van het bouwen, planten en maken van andere werken binnen een zekere afstand van de vestingwerken van de Staat, heeft het vroegere inundatiegebied een open karakter.

4. BEGRENZING EN EIGENDOM

De begrenzing van de tot het beschermd natuurmonument behorende terreinen en wateren is zo gekozen, dat er een in ecologisch, geomorfologisch en landschappelijk opzicht onderling samenhangend geheel onder de werking van de Natuurbeschermingswet is gebracht. Het beschermd natuurmonument omvat de wateren, legakkers en oeverlanden van de Westelijk Loenderveense Plas en de Wijde Blik zover gelegen binnen de provincie Utrecht en delen van de landgoederen Terra Nova en Slotzicht. Het beschermd natuurmonument is ca 100 ha groot. Het merendeel is in particulier bezit. Daarnaast zijn de gemeente Amsterdam en de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland grote eigenaren.

De gronden van de landgoederen Terra Nova en Slotzicht zijn deels meegenomen voor zover het natuurwetenschappelijk en/of qua natuurschoon waardevolle terreinen betreft. De grens van de wateren en de legakkers van de Westelijk Loenderveense Plas ligt op de teen van de dijk rondom de waterleidingplas. De A. Lambertszkade, voorzover gelegen binnen de provincie Utrecht, is geheel opgenomen. Rondom de zuiveringinstallatie ligt de grens op de overgang land - water. De wateren van de Wijde Blick zijn opgenomen voor zover gelegen binnen de provincie Utrecht.

Binnen het begrensde gebied staan op de landgoed Slotzicht drie gebouwtjes, t.w. de koepel van Slotzicht aan de Wijde Blick met twee oude boothuisjes. De Loenderveense molen en enige daarbij gelegen bebouwing maken onderdeel uit van het beschermd natuurmonument. Ook op een van de legakkers nabij de zuiveringsinstallatie staan drie aan elkaar geschakelde gebouwen en een schuur. Voor het overige is bebouwing buiten de begrenzing van het beschermd natuurmonument gehouden.

De situering en nadere begrenzing van het beschermd natuurmonument zijn aangegeven op de bij de beschikking behorende kaart BN 192.

5. BESCHERMING KRACHTENS ANDERE INSTRUMENTEN

De in het Natuurbeleidsplan en het Structuurschema Groene Ruimte aangegeven landelijke ecologische hoofdstructuur (EHS) omvat de wateren, legakkers en oeverlanden van de Westelijk Loenderveense Plas en de Wijde Blick. Het gebied is als onderdeel van het Vechtplassengebied onder de noemer laagveen- en kleigebied aangeduid als kerngebied van de ecologische hoofdstructuur, dat in aanmerking komt voor toepassing van de Natuurbeschermingswet.

In het kader van de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening is het beschermd natuurmonument aangeduid als gebied met een groene koers.

De Derde Nota Waterhuishouding noemt in haar basisrapport Ecologische Structuur "Natte as Friesland - Deltagebied", waar het beschermd natuurmonument deel van uitmaakt, de Otter als ambassadeur.

In het Streekplan Utrecht (vastgesteld op 28 november 1986) wordt het gebied grotendeels aangeduid als "natuurgebied". De agrarische gronden ten zuiden van het landgoed Terra Nova hebben de aanduiding "agrarisch gebied met natuurwaarden". In het kader van de Wet geluidhinder (Stb. 1979, 99, artt. 117-123) heeft de provincie in 1989 in een uitwerking van haar streekplan de concrete begrenzingen van de stiltegebieden vastgesteld. Dit betreft ook de Westelijk Loenderveense Plas.

Het provinciale Beleidsplan Natuur en Landschap (BNLU) heeft het kerngebied conform de aanduiding van het Natuurbeleidsplan overgenomen. Het plan vermeldt, dat behoud en herinrichting van de legakkergebieden in het Plassengebied Noord-west Utrecht van groot belang is. Het BNLU geeft tevens een verbindingszone aan langs de Vecht.

Het Basisplan voor de Loosdrechtse Plassen, door het Plassenschap Loosdrecht vastgesteld in 1982, noemt de buitenplaatsen Terra Nova en Slotzicht als "veilig te stellen natuurgebieden". De agrarische gronden, voorzover niet in eigendom van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, worden aangeduid als "veilig te stellen agrarisch gebied".

Het bestemmingsplan "Buitengebied" van de gemeente Loenen is vastgesteld door de gemeenteraad van Loenen in december 1977. Het landgoed Slotzicht, met uitzondering van het moerasbos, is bestemd als "landgoederen en buitenplaatsen", het moerasbos en het landgoed Terra Nova met de wateren en legakkers is bestemd als "natuurgebied", evenals de gronden van Gemeentewaterleidingen Amsterdam.

Het bestemmingsplan "Loenderveense plas", dat 15 januari 1974 door de raad van de gemeente Loosdrecht is vastgesteld, geeft het gebied van wateren en legakkers in de Westelijk Loenderveense Plas de bestemming "natuurgebied".

6. HUIDIG GEBRUIK EN BEHEER

Het Hoogheemraadschap Amstel en Vecht is verantwoordelijk voor het kwantiteitsbeheer van de wateren van de Wijde Blik. Gemeentewaterleidingen Amsterdam (GWA) is verantwoordelijk voor het waterkwantiteitsbeheer van de Westelijk Loenderveense Plas. Tussen beide plassen bestaat een gering peilverschil dat door een waterscheiding, de A. Lambertszkade gehandhaafd wordt. Gemeentewaterleidingen Amsterdam is waakzaam ten aanzien van de kwaliteit van het water, waarvoor de feitelijke verantwoordelijkheid bij de provincie ligt. Conform het peilbesluit is het peil in de Westelijk Loenderveense Plas in de winterperiode 1.35 - N.A.P. en in de zomerperiode 1.20 - N.A.P.

In de huidige situatie zijn de wateren van de Westelijk Loenderveense Plas niet openbaar toegankelijk, vaarrechten zijn slechts beperkt verleend. Hierdoor heerst een grote rust op de plas. De terreinen in eigendom van Gemeentewaterleidingen Amsterdam zijn volledig afgesloten voor het publiek. Het landgoed Terra Nova is bij Vogelbescherming bekend als "vrij vogelreservaat", 50 ha vogelbroedterrein. Conform afspraken met Vogelbescherming genieten deze terreinen een bescherming, waarbij met name in de periode van 1 maart tot 15 juli zoveel mogelijk verstoring wordt voorkomen of tegengegaan. Het landgoed is niet vrij toegankelijk. Wel worden regelmatig rondleidingen gehouden over het landgoed en over de plas. In het totaal bezoeken ca 8000 mensen per jaar het landgoed, over het algemeen onder begeleiding in groepen van 20 à 30 personen.

Over de A. Lambertszkade is een half verhard fietspad gelegen. Het landgoed Slotzicht is niet voor publiek toegankelijk.

Er vindt op het eigendom van de gemeente Amsterdam in geringe mate jacht op vossen plaats ter bescherming van de populaties purperreigers en roerdompen. Ook worden kokmeeuwen bestreden door het rapen van eieren. Voor de gehele Loenderveense Plas heeft Gemeentewaterleidingen Amsterdam een visvergunning ten behoeve van onderzoek. Daarnaast worden er ca 25 visvergunningen verleend aan het eigen personeel. Het betreft ca 10 dag- en 15 jaarvergunningen om vanaf de oevers te vissen. Hiervan wordt in de Westelijk Loenderveense Plas nauwelijks gebruik gemaakt. Op het landgoed Terra Nova vindt in zeer beperkte mate jacht plaats. De visrechten zijn niet verhuurd. Op het landgoed Slotzicht zijn alleen visrechten vanaf het water verleend. Op het landgoed wordt niet gejaagd.

Op het landgoed Terra Nova vindt een beheer plaats waarbij zoveel mogelijk herstel van de oorspronkelijke aanleg beoogd wordt. Om plaatselijke verzakking, c.q. inklinking tegen te gaan worden regelmatig beschoeiingen vernieuwd. Momenteel worden de legakkers, voor zover behorend bij het landgoed Terra Nova, niet onderhouden. Gemeentewaterleidingen Amsterdam onderhoudt de legakkers binnen het eigendom van de gemeente Amsterdam. De (elzen-)opstanden op de legakkers worden met een zekere regelmaat afgezet. Het takhout wordt gebruikt als beschoeiingsmateriaal om de legakkers te verstevigen. De Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten voert een verschrallingsbeheer op graslanden van het landgoed Slotzicht d.m.v. inscharing van jongvee. Het beheer van het moerasbos is gericht op een natuurlijke ontwikkeling zonder menselijk ingrijpen.

In delen van het beschermd natuurmonument wordt door enkele eigenaren het water gebruikt om te zwemmen en in beperkte mate ook te varen.

7. GEWENST BEHEER

Het gebied is actueel en potentieel van grote natuurwetenschappelijke waarde als biotoop voor water- en moerasvogels, amfibieën en reptielen en voor de Otter. Daarnaast heeft het gebied vooral grote waarde door het voorkomen van (zeer) goed ontwikkelde vegetaties die kenmerkend zijn voor voedselrijk laagveenmoeras met schoon en helder water.

In eerste instantie is de waterkwaliteit in het beschermd natuurmonument van essentieel belang. Er dient voor gewaakt te worden dat het doorzicht in het water niet afneemt, omdat dit directe gevolgen heeft voor het voorkomen van de bijzondere kranswiervegetaties. Verdere verbetering van de waterkwaliteit is, indien mogelijk, gewenst. Ook een zorgvuldig waterkwantiteitsbeheer is van groot belang voor de waarden van het beschermd natuurmonument. In de Westelijk Loenderveense Plas is het peil in de winterperiode ca 15 cm lager dan in de zomerperiode, terwijl in de Oostelijk Loenderveense Plas het peil op 1.10 à 1.20 - N.A.P. gehouden wordt. Bij een laag peil in de Westelijk Loenderveense Plas wordt de invloed van (kwel)water vanuit de Vecht groter, hetgeen van negatieve invloed kan zijn op de waterkwaliteit. Ook ecologisch gezien is een hoger winterpeil, met een geringer verschil tussen zomer- en winterpeil wenselijk. In het algemeen geldt dat het gewenst is een conserverend peilbeheer te voeren.

Het handhaven van de rust en stilte in het gebied is van groot belang.

Het gebied heeft een functie als rustgebied voor vogels en zoogdieren. Verstoring van die rust is dan ook ongewenst. Zo dient intensivering van het huidig gebruik voorkomen te worden. Dit geldt met name voor de jacht en het recreatief gebruik.

Het is gewenst de bezoekersaantallen op Terra Nova niet boven de ca 9.000 per jaar te laten oplopen.

Jacht zal kunnen plaatsvinden wanneer in een wildbeheerplan waarborgen worden gegeven dat zodanig wordt gejaagd dat de wezenlijke kenmerken van het beschermd natuurmonument niet worden geschaad. Op grond van een dergelijk wildbeheerplan kan een vergunning ex artikel 12 worden verleend. Ook voor het afsluiten van nieuwe overeenkomsten is een vergunning ex artikel 12 vereist. Voor de (sport)visserij is een ontheffing ex artikel 16 vereist. Verstoring van de voor de fauna noodzakelijke rust kan reden zijn voor het niet afgeven van een vergunning of ontheffing.

Voor het behoud van de diverse vegetatietypen is een doelgericht beheer noodzakelijk. Met name het behoud van de oeverzones, waaronder de legakkers in de Westelijk Loenderveense Plas, verdient de aandacht. Door het tijdig terugzetten (c.q. afzetten) van de beplanting kan voorkomen worden dat delen van de legakkers door de wind wegslaan. Daarnaast zal door middel van beschoeiing afslag van de legakkers door golfslag voorkomen kunnen worden. De beschoeiing dient bij voorkeur op een natuur- en milieuvriendelijke manier te worden uitgevoerd, waarbij behoud van de oevervegetatie als biotoop voor vissen, amfibieën en insecten van groot belang is. Er zijn ook andere oplossingen denkbaar die afslag van de legakkers voorkomen, zoals het plaatsen van een dam boven of net onder het wateroppervlak om de golfslag te breken.

Eén van de knelpunten voor de herintroductie van de Otter vormt het vissen met behulp van fuiken. Zodra sprake is van terugkeer van de Otter in dit gebied is het gewenst voorzieningen te treffen aan de fuiken. Naast de rust en de waterkwaliteit zijn vooral de oeverstructuren (lengte van de oever en de mate van plantengroei) bepalend voor het voedselaanbod, beschutting en de nestelgelegenheid voor de Otter. Ook voor amfibieën en reptielen zijn soortgerichte beheers- en inrichtingsmogelijkheden gewenst. Voor deze dieren zijn bijvoorbeeld een gevarieerde oeverbegroeiing, voldoende beschutting en ondiep water van belang. Het voortplantingsbiotoop van o.a. de Kleine watersalamander kan verbeterd worden door de aanleg van poelen in de graslanden. Bij alle werkzaamheden in het gebied dient rekening worden gehouden met de aldaar aanwezige fauna.

Het huidige extensieve gebruik als zwem- en vaarwater door de verschillende eigenaren kan gehandhaafd blijven.

8. RECHTSGEVOLGEN VAN DE AANWIJZING

De toepassing van de Natuurbeschermingswet is gericht op de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de in het gebied aanwezige natuurwaarden en het natuurschoon. In het algemeen kan worden gesteld dat het sinds jaar en dag in het beschermd natuurmonument bestaande gebruik in zijn huidige omvang en intensiteit, behoudens de hierna genoemde uitzonderingen, zonder vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet kan worden voortgezet. Desalniettemin is het gewenst om het gebruik en beheer van het beschermd natuurmonument meer te richten op behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurwaarden van het gebied.

8.1. Rechtsgevolgen ex artikel 12

Volgens artikel 12 van de Natuurbeschermingswet is het verboden zonder vergunning handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen die schadelijk zijn voor het natuurschoon of voor de natuurwetenschappelijke betekenis van een als beschermd natuurmonument aangewezen gebied.

Onder de werking van dit artikel vallen niet alleen schadelijke handelingen die binnen het beschermd natuurmonument worden verricht, maar ook handelingen die buiten het beschermd natuurmonument plaatsvinden en schadelijk zijn voor het natuurschoon of voor de natuurwetenschappelijke waarden van het beschermd natuurmonument.

Teneinde ten aanzien van het voorgaande de gedachten te bepalen wordt hierna een aantal voorbeelden gegeven van handelingen binnen het beschermd natuurmonument, die, gelet op de te verwachten schadelijke effecten, aan een vergunning gebonden zullen zijn:

- Bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet.
- Plaatsen of aanleggen van - al dan niet aan hun bestemming onttrokken - voer- en vaartuigen, caravans en tenten. Hiervan zijn uitgezonderd het houden van rondvaarten vanuit Terra Nova en het extensieve varen, zoals reeds gebruik was op het moment van de in overweging zijnde aanwijzing.
- Aanbrengen of aanleggen van oeverbeschoeiingen, voorzover niet aangegeven in hoofdstuk 7.
- Aanleggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, installaties, constructies of apparatuur.
- Aanleggen of verharden van wegen, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding van enige omvang, behoudens normaal onderhoud aan de reeds bestaande voorzieningen.
- Aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen of intensiveren van het recreatieve gebruik.
- Ontgronden, bodem verlagen, aanleggen van waterlossingen, bodem ophogen, egaliseren, ontginnen enz.
- Opslaan, storten, lozen, bergen of deponeren van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, (vloei)stoffen of producten.
- Beoefenen van vormen van gemotoriseerde buitensport (motorsport, modelvliegtuigspport, watersport e.d.).
- Verrichten van handelingen die wijziging of intensivering van het bestaande bodemgebruik beogen of ten gevolge kunnen hebben.

- Verrichten van handelingen die wijziging van de waterhuishouding of waterstand beogen of ten gevolge kunnen hebben, voorzover niet aangegeven in hoofdstuk 7.
- Het gebruik van bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen, kunstmeststoffen en organische meststoffen, zowel op het land als in het water.
- Het dunnen, rooien, vellen en planten van bomen, houtopstanden en ander houtgewas of sierplanten, behoudens het normale bosbeheer.
- Het branden van hout, ruigte en afval.
- Het scheuren van grasland.
- Het uitoefenen van de jacht en/of de visserij met uitzondering van de jacht en/of de visserij op basis van overeenkomsten, aangegaan, c.q. vergunningen, verleend vóór de datum van deze beschikking. Bij het verlopen van de geldigheidsduur van deze overeenkomsten en vergunningen dient voor voortzetting van de jacht vergunning op grond van artikel 12 en voor de visserij ontheffing op grond van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd.

Geen vergunning is vereist voor handelingen, welke zijn voorzien in een beheersplan ex artikel 14 van de Natuurbeschermingswet.

Handelingen buiten het beschermd natuurmonument zijn vergunningplichtig voorzover daardoor direct aanwijsbare schade aan het beschermd natuurmonument ontstaat. Ook hier geldt, dat voor het sinds jaar en dag bestaande gebruik in zijn huidige vorm en intensiteit geen vergunning is vereist.

Handelingen buiten het beschermd natuurmonument, waarvoor een vergunning is vereist, zijn :

- Handelingen die wijzigingen in de grondwaterstand of waterhuishouding en waterkwaliteit in het beschermd natuurmonument ten gevolge kunnen hebben.
- Het aanbrengen of inrichten van voorzieningen of het uitoefenen van activiteiten die tot verstoring van het beschermd natuurmonument kunnen leiden, zoals bijvoorbeeld recreatieve voorzieningen of activiteiten.
- Het opslaan, storten, bergen, deponeren of lozen van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, (vloei)stoffen, hulpstoffen, producten of materialen, voorzover deze van negatieve invloed kunnen zijn op de natuurwetenschappelijke waarden en het natuurschoon van het beschermd natuurmonument.

T.a.v. het waterstaatkundig beheer door het Hoogheemraadschap Amstel en Vecht en/of door Gemeentewaterleidingen Amsterdam wordt het volgende opgemerkt. Werkzaamheden in het kader van het dagelijkse beheer en onderhoud t.b.v. het waterstaatkundig beheer zijn niet gebonden aan een vergunning ex artikel 12 van de Natuurbeschermingswet.

Deze werkzaamheden betreffen :

- maaien van bermen en taluds;
- het op de kant trekken van de watervegetaties, met de verplichting een en ander binnen 6 maanden uit te vlakken waarbij boezem en rietland niet wordt bereden.

Ten aanzien van het groot onderhoud zal in overleg tussen het Hoogheemraadschap Amstel en Vecht en/of Gemeentewaterleidingen Amsterdam en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij worden bepaald in hoeverre de werkzaamheden vergunningplichtig zijn. Uitgangspunt daarbij is dat in beginsel de essentiële functies op het gebied van natuur- en landschapsbehoud en de essentiële waterstaatkundige functies elkaar niet wezenlijk mogen aantasten.

Conform de Memorie van toelichting bij artikel 12 van de Natuurbeschermingswet zal de aanwijzing als beschermd natuurmonument niet tekort doen aan bijvoorbeeld de uitoefening van de bevoegdheden in het waterstaatsbelang. Het normale beheer en onderhoud wordt door de aanwijzing niet belemmerd. Een en ander volgens de procedures zoals ook is afgesproken tussen de Ministeries van Verkeer en Waterstaat en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in de afstemmingsregeling en gedragslijn natuurmonumenten krachtens de Natuurbeschermingswet.

Het aanvragen van een vergunning dient krachtens artikel 13, eerste lid, van de wet, per aangetekende brief aan het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij te geschieden (Postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage).

Omdat het in de praktijk voor de betrokkenen vaak moeilijk is te beoordelen of in een bepaald geval een vergunning is vereist, wordt met inachtneming van het voorgaande geadviseerd, in overleg te treden met de Consulent Natuur, Bos, Landschap en Fauna te Utrecht.

8.2. Rechtsgevolgen ex artikel 14 (beheersplan)

Volgens artikel 14 van de Natuurbeschermingswet kan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, in overeenstemming met de eigenaar en de gebruiker, telkens voor een periode van ten hoogste drie jaar voor een beschermd natuurmonument of een gedeelte daarvan een beheersplan vaststellen, dat het behoud of het herstel van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke waarden ten doel heeft. Ingevolge het derde lid van artikel 12 van de wet is voor in het beheersplan neergelegde handelingen geen vergunning vereist. Daarnaast brengt het beheersplan met zich, dat de eigenaar en de gebruiker duidelijkheid verkrijgen over de handelingen die zouden moeten worden nagelaten in verband met het behoud van de kwaliteiten van het beschermd natuurmonument. Aan de betrokkenen kan een vergoeding worden toegekend voor de uit het beheersplan voortvloeiende kosten of lasten, die redelijkerwijs niet of niet geheel voor hun rekening behoren te komen.

De totstandkoming van beheersplannen voor het onderhavige gebied zal worden bevorderd.

8.3. Rechtsgevolgen ex artikel 16

Volgens artikel 16 van de Natuurbeschermingswet is het verboden een beschermd natuurmonument te verontreinigen, daarin planten, bloemen of takken uit te steken, te plukken of af te snijden of te vervoeren, dieren te verontrusten, te vangen of te doden of zulks te pogen of in het algemeen daarin schade aan de natuur toe te brengen. Dit artikel is met name gericht op bezoekers (bijvoorbeeld recreanten) van het beschermd natuurmonument en geldt niet voor de eigenaar, gebruikers en hun huisgenoten, onverminderd het bepaalde bij de artikelen 12 en 14, derde lid.

Op grond van dit artikel kunnen schadelijke activiteiten door bezoekers van het beschermd natuurmonument worden tegengegaan.

Voorzover men handelingen verricht die het gevolg zijn van de uitvoering van een overeenkomst welke men (met eigenaar of gebruiker) is aangegaan vóór de aanwijzing als beschermd natuurmonument (bijv. verhuring van jacht) geldt dit verbod niet (artikel 16, tweede lid).

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij kan van dit verbod ontheffing verlenen (artikel 16, tweede lid). Met behulp van dit artikel is het mogelijk op te treden tegen het eventueel verrichten van schadelijke handelingen door bezoekers.

8.4 Rechtsgevolgen ex artikel 17

Volgens artikel 17 van de Natuurbeschermingswet is het verboden, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich te bevinden in of op een water, dat deel uit maakt van een beschermd natuurmonument, indien op duidelijk zichtbare wijze is kenbaar gemaakt dat de toegang tot dit water verboden is. Dit artikel wordt eventueel toegepast in combinatie met artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht, dat betrekking heeft op een toegangsverbod op grond. Op grond van dit artikel is het mogelijk dat (delen van) wateren, al dan niet voor bepaalde delen van het jaar, in overeenstemming met de eigenaar, afgesloten worden ten behoeve van het behoud of herstel van de natuurwetenschappelijke betekenis of het natuurschoon van het beschermd natuurmonument.

9. INLICHTINGEN

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot de Consulente Natuur, Bos, Landschap en Fauna in de provincie Utrecht. Het Consulentschap Natuur, Bos, Landschap en Fauna in de provincie Utrecht is gevestigd in kantoor "Westraven", Griffioenlaan 2, Postbus 20030, 3502 LA Utrecht, telefoon 030-858000, telefax 030-858999.